

בנער צי יתלהן חכל צערל זולטס לאחויים ער'ו  
בגס שיכקה גר מותג שטומל צבע מות ונטמכן  
סכינה מוה גו יתלהן צפח נטזיל (רמץ'ס)  
שכח פ' (ב'), וכותה מומנו וטמנו צי יתלהן נטל ימו  
מסס ה'ה קצצת פירות נעל מזוכלה קצצת'ס) חלט  
יטלהנו. הו על זה כדריך צפח ויטלהן לפניך זה  
יטלהנו. הו על זה כדריך צפח ויטלהן לפניך (א) חבל  
לחלאן זה למות צהמוד יתלהן ויחיהל קצצת'ס) חבל  
עטמינו ג'ה וכטעס לשותה ה'ה קצצת פירות כלס  
מה מעס חי מתייר לך חבלן בטה גו טמאות  
ה'ה קצצת לשותה חבל טלו צפח חדד כדי  
שיטמור צחחות (ברבב') חבל עכו'ס שליכס צי  
צפח ג'. הו יロך על זה כדריך חי מתייר לך  
לטמור לי'ה יתלהן חטיל צערל כבוד צפח דוקה  
לשותה פירות גהולד שטפו בגדר מעוד לשותה חבל  
מי שדי' ג'ה יוקס ולו גינעט לנצח לטעמו ג'ה יתלהן  
שרטוטה ג'ה יועילו לטעות הו לויים ג'ה יתלהן ג'ה  
צחצח'). עוד יロך על פ' דרכיס ז' (ר'ב ג'ה).  
זוקה צי יתלהן בס שטנס צטמירס צפח ולו זוס  
וומס ולטן, ווץ ג'ה הרם וטמרם טה'ה יוכיכ  
טמע צפח נזום גל צטמירס וסוכו ג'ה נטלן חז'ן  
גוצי יתלהן ג'ה יטמי צפח, וכותה מלמרס ז' (ל'  
סנקדרין ג'ה) גוי צפח חייג מיתח אסכי  
יעיטס סכתוב ואיזרטס ז' כו'ה מיאתס. עוד יロך  
ג'ה ז' כדריך וטמנו צי יתלהן ה'ה קצצת פירות  
צטמירו טפיו צפח חדד ולוחו דוקה ה'ה יטמי  
עלין. עוד יתחל על פ' דרכיס ז' (ט'ב) ג'ה מילמו (ב'ב'  
ט''). צבוס צפח ג'ה נטמך יתלהן יתלהן לרמזו  
צטמירו צפח יונפפ', וכותה סוד קענעלס חלון ג'ה כ'  
ל'ה מומנו צפח יונפפ', וכותה סוד קענעלס חלון ג'ה כ'  
חו'ה יונפפ' עטן לדורותם, וכפי זה ח'ה יתלהן  
צכתוב כל'ה עטן לדורותם, וכפי זה ח'ה יתלהן  
צצטמל ערפיו צפח חדד ומם ג'ה מנclin לו מסכט  
בטעולס לו ה'ס כ'ה צומר דערות טולס (מכילה)  
כו'ה יומנו לשותה ה'ה קצצת'ס) מעלה ערילס  
בכתוב נטטן ג'ה צפח ז' (ט'ב). עוד יロך  
ל'ה מומנו צפח יונפפ', וכותה סוד קענעלס חלון ג'ה כ'  
חו'ה יונפפ' עטן לדורותם, וכפי זה ח'ה יתלהן  
צכתוב ג'ה צפח ז' (ט'ב) נטמך יונפה ג'ה  
חו'ה יונפפ' עטן לדורותם, וכפי זה ח'ה יתלהן  
צכתוב ג'ה צפח ז' (ט'ב) נטמך צפח נטטן ג'ה

אור בהיר

אונקלום

← הַ וָשְׁמָרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשְׁבָת  
לְעֹשֹׂת אֶת־הַשְׁבָת לְדֽוֹתָם בְּרִית  
עוֹלָם: זֶ בְּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת  
הָוָא לְעֹלָם כִּי־שְׁשָׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה

אוצר החיים

כטבַת לְמִגְוָעַת כְּגֻף וְלֶשׁוֹנַת חֲטַר יְחִינָה חֲלֵד  
עֲשֵׂיתָה מִלְוָת כְּטַבַת<sup>(ז)</sup> וְלֹא לְאַלְפִתָּה כְּמַלְוְגָתָה. וְעוֹד  
וְלֹא כָל דַּרְךְ חֲוֹמָרָס זֶל<sup>(ח)</sup> יוֹמָה פָּ"חַ) שְׂגִינָה  
לְמִסְוִיסָה מִחוּל עַל בְּקָוֹתָה וְלֹא לִימְנָעַת מִמְלְחִיכָה חֲלֵד  
שְׁגִינָה וְתִמְנוֹץ יְוָסָה כְטַבַת חֲלֵד נְזִירָה לְכָכִין עֲלֵינוֹ  
כְּקָדְשָׁתָה שְׁבַת וְלֹא כְּמַחְנָה לְקָרְבָת כָּלָב וְסִיכָה יְזָבָב  
וּמְשִׁמְרָה עַד שְׁגִינָה כְטַבַת לְעַטְמוֹת פִּוּוֹת לְקִיּוֹת  
מְעַשְׂתִּים כְּמִילִיכִין<sup>(ז)</sup>). וְעוֹד יְרָא כְּלָמָדוֹת לְעַתָּה  
הַכְטַבַת כִּי מִכְ שְׁמִיסָה מִחוּל עַל בְּקָדְשָׁתָה יְסָכִים  
כִּי לְקָרְבָת שְׁבַת וְלֹמְדָה זֶסֶת עַטְבָת בְּנָתָמָה  
כִּי שְׁעָתָה יוֹסָה<sup>(ז)</sup> וְגַם שְׁעָתָה יוֹסָה<sup>(ח)</sup> חֲסָה חָול צַיִן  
יְצָרָלָן עַוְתִּים חֲומָס שְׁבַת. וְעוֹד יְרָא עַל דַּרְךְ  
חֲוֹמָרָס זֶל<sup>(ז)</sup> (צְרַבְתָּה<sup>(ח)</sup>) חֲמִרָה שְׁבַת לְפִי בְּקָבְבָ"בָ  
לְכָלָס נַחַת צַן זָוג וְלֹי לֹמְדָה צַן זָוג לְמַלְרָה לְבִי  
יְצָרָלָן וְכוּ עַבְתָּה, כָּנָס כִּי כְטַבַת חָסָר פָּרָט הַ  
מְפָרָנִי כְּפָלִימָה וְמִיקְנוֹתָה עַל יוֹדֵי שִׁיטְמָרוֹתָה  
יְצָרָלָן, וְכוֹן חָמָרָה שְׁמָמוֹן צַיִן יְצָרָלָן חַטְבַת  
מִלְוָת יוֹסָה כְטַבַת כְּלָב שְׁבַת לְפִי צִוְינָה שְׁבַזָּה יְמָוקָן  
מִכְנָשָׁטוֹ אֶל שְׁבַת וְלֹסָה צַו זָוג. וְעוֹד יְרָא שְׂגִינָה  
לְצָמוֹר הַכְטַבַת לְכָל וְלֹסָה צַו דַּבָּר חָול צַן מִמְנוֹ  
צַיִן מִכְזָולָה וְלֹא יְהִימָר הַדָּבָר דַּי לַיְלָה כְטַבַת חָטָמוֹר  
עַלְמוֹ מִפְלָלָה וְלֹסָה יְמִמְלָלָה מִכְשָׁקָה צַבָּק חֲלֵד נְזִירָה  
שִׁיכָה שְׁמָרָה חָוטָה נְגַל יְמִחְלָל כְּמוֹ שְׁזָמָל גָּנוֹ  
וּפְלִדְסָמָ"זָ) וְכָלָל בְּגָר זֶסֶת תַּאֲלֵל לְצָמוֹר נְגַל יְמִחְלָל  
לִיזְוֹ דַּבָּר שְׁוֹגָג שִׁיחְמָלָל צַו שְׁבַת עַל דַּרְךְ חֲוֹמָרָס זֶל<sup>(ח)</sup>  
(שְׁבַת<sup>(ח)</sup>), הַכְטַבַת שְׁבַת לְמַהְרָה הַכָּרְבָּה וְלֹא כְּסִינָה  
וּבְכָמִירָה<sup>(ח)</sup> נְגַל יְמִחְלָל שְׁבַת חָפִילָה בְּמִיְלָה שְׁבַת  
וּמִמְנוֹ לְעַשְׂמָן לְמַקְמָם כְּבָצָם נְגַל בְּכָבוֹנָה בְּסִמְצָן מִזְמָן

וּר בָּהִיר

המת, כמו כן נאמר לך. **צג**) ומטה יומר מצל מדוי. נסכו לנומו יוס פפוי, וכל ממלמיה למלה נלויון, גאנטונג זא פפוא. **צד**) פירוטס ווונטיך צמפליך נו מומס צטטטס נעלין, לום ייטס מהן נקייס גוועט ספאנם. **צז**) זה פירוטס נעלום, סלא יטמעו יהווע מוכן ומומונו, זו כביגו קפפם וויקס מיין נעדסום מומונו, אסאיי מנטס לאן כל באלטינס מוקודס. **צז**) עלא ייטה נפקד גס מאולווע.

אונקלום

**אתה השם ים ואתה הארץ וביום**  
**השביעי שבת ונפשך ס שי יי' ויתן**  
ככעה שבת נה: יי' ויהי

לקט בחיר

(בג) היו מזוהם כלן במכונת דבר מחר עשוות ונתקדש מה  
הצנעה, אבל גלגול מריר נפסוק הקודש ושמירתם הם ה' החנוך  
(מלגלה) כי קודש סיה נכון, פ"י זמאנינו זו קדושה וכל  
נעשות חומיו מוחן מלגלה, מהר כלן צחומו קדושה ואבצללה  
ווניעשה מן המלחאה מרים נסך ר' גבעור שאלו יוזה הוּא קדשו  
(בא"). ועיין נעל נס' ומוקטו לי מורה, ובפ' נאר נס'  
צמם נס', מה נסמה צממת, יהלום כל תהומות נס' לריליסים להזיות  
לעס פ' עיי' פ' (כד) כי פ"י חיכים צממת מלהון ציטול  
ציטול ופסק מה טענותה וגוז ונימ: (כה) כל זה סוד דרכן  
מטכל, קמי שאלו מודר עייף ויגוע נס' ימי'ו (טבליפט רומו)  
חומריו נס' וצממותי (ח) וונגעש. כתרנומו וכמכי', וכל  
חנן נופס כהו נלען נפס, סמיט' נפסו ונס' ימי'ו (ט'  
ברגינעו מעריה סמללה, ומוי שכך' צו וסע' מ'  
תק' נה יונען ולה יונגען וכל פועלן במלחה כתק' (ט'  
וינח' לאעטמו, לטבר\* כההן מא סאיון יוכלה  
במושט (ט'ל' ו'ה': (יח) ויתן אל משח וגוז. הן  
ווקדש ומוחלה צחורה, מעס' ב Gang קודס נס'ו  
ללהכת כמתקן ימי'ו (ל'ס ס'יק'), ס'כרי צ'ין  
חומרו נס'תכוו כלותם וצ'וס ככפוריים נמליך  
יש מושאחים • לשלך • לשלך.

אור החיים

זיה. ויתן לנו כלוחמו. נירק לדעתם מכל כפוסיק  
לוחמות כלוחמו זו כיס לו לפקודים כלוחמו קודס  
בין זכרון בטමיניכ לזכרן דרכו הביגין

תגמץ שמות לא תשא

אור החיים

אור בחר

בדנדיי תומכה ו'ל, וגס סקפלר מנהמ טיען מלך 'ה ד' ר' ב' ר' לויי מירון נכו. ועיין עוד כ"ו" מנהמ הילנו ר' סימון ט' סכטב סכל ו' טו' ל' שמעון בן מנמי, וזה נכוון מהו, אבל מה שפנתה על הילנו שטרול מונה צביעי, פלא עלה על דעתו שכן לא היה ר' ב' דברים ולומר שגדס טהירוב טילטל סקל' צביעון ר' שמעון בן מנמי, וחין עוד ממווע, וממעט נבי י' סק' סימה דעמו ו'ג'. קב' וכי מי שלון סמלך וווען לא מטהה לאן קרכ' נקייס גויאיזו זונמא. קג' וויפער ערס הי' מנקעלן עריכס האַת אַת אַת גס ר'ס קאַס זונמא. קה' ר' פירוט ען די צמיינע נרכ'ים קאַס יונאי. קד' לאַטער יקנעלן עריכס. קח' פאמערו ווועס חנטונג כל' צפָּמָמָה. קו' פירוט ען די צמיינע נרכ'ים קאַס יונאי.



שירי קרבן

מראה הפנים

על זה הרמו ואלאפ"ך חכמה. והבחינה הוה נקרא קמ"ץ, כי החכמה נקרא פת"ח (תיקו"ז תיקון ב': שם תיקון ט', והנוקודה אשר תחתיה, אשר על ידי הנוקודה הזאת הוא נשנה לקרוא קמ"ץ היא האין'לה. ועל זה הבחינה נקרא אל"ף, כי אל"ף יש שני קמצין, כי האל"ף הוא פתח ושני נקרות, ויש בה קמ"ץ להיפך, רהינו נקורדה לעלה ופת"ח למטה, יש בה קמ"ץ כסדר נקורדה במקור החיים. וזה שחויתו במקבוק עצמו בחבורה יתברך, הבחינה על בחינה הזאת, כאשר מסתכל באין' ומסתכל חיותו מאגנו מדק עצמו בשורשו וזה קמ"ץ להיפך, הנוקודה - הוא האין' מקור לכל חי - לעלה, ופת"ח למטה, וזה הרמו לבושים וכככל האין' עשו בו רושם בהירות. וכככל האין' עשו בו רושם הוא קמ"ץ כסדר, רהינו פת"ח לעלה ונקורדה למטה.

וזהו הרמו יראה את אחורי' כו', כי המסתכל באין' הוא בטל במציאות, ואיך יסתכל בעין הרואה כשהוא בטל במציאות. ולזה אמר יראה את אחורי', הוא אשר על ידו תהיה על המדרישה הזאת להסתכל באין' זאת תראה. והנה האין' אשר כל המסתכל בו הוא בטל במציאות

וזהו נג", שבת ראשון הוא מהשי" ביל התעדות להיות ראיין לזה, ואח"כ צריך אדם למלמור שבת שבת גם על ימות החול כדי שיחיה אה"כ שבת בסיו"ע עבורה ימי החול נג", ע"כ. וע"צ שם נג"ן הדגול החלב ד"ה אאי'; שם משמאלי פ' יישלח חרונו ושם תרעינה. גב' וע"ע פרשת ויצא ד"ה או גדור ריקח מבני המקום; פרשת בא ד"ה או ייבור כה אמר ה': לקוטיט ד"ה מה שאומרם בשמונה השונה. ג"ה ראה לעיל ד"ה או ייבור כי תשא, ומה שצווין בחערתו שם. קת' ע"י תיקו"ז תיקון ע': צ"ז אתקי בקידוד ד"ה בכדור עלא, ואיתרו סודים קמ"ץ, ואיתרו סודים במחשבה, דלא ע"ע בר מה דאית בוגיה, ומאן דאיתו לנו סודים במחשבה, עילת העלות קידון לי. ע"כ. ועי' דורותים לפסח ואבעור גל"ר: נקדות קמן, הוא מורה על מקו' ושורש הראשון, פלא עליון, בחינת קדמתה השכל נג", לא למללה מסדר השאלות העולמות, אשד לא שיר בחינת התחלקות קוין ומשטי' ומכל וממען, כי כל חוקין ומשטי' ומכל וממען הם בתכללו אמיית ובאהדות גמור. לכן נקדות קמן אינו בא בהתהlikות ראשות מפודדים, רק הג' נקדות מתהדרים יותר כה', כי הוא מורה על מקו' ושורש הראשון שהוא קרומות

לשמרו בני ישראל את השבת  
לעשות את השבת' ליג':

ג' את אחורי' ופנוי לא יראו (ל', נט)  
הנה כתיב (משל ג', א) בין חכם  
א' אכ' וכו' כתיב (איוב כח, יב) 'חכמה  
ה' אמצע'ו. עיקר החכמה הוא כשארם  
כל באין', וירוד שעצמותו אין בו  
ירק עירק חיותו הוא האין', ומדובר  
בשורשו במקור החיים. וזה שחויתו  
בק עצמו בחבורה יתברך, הבחינה  
נקרא אצל הבורא יתברך בככול  
לבדש', וזה הרמו בפסקוק ע"י ישעה  
ונמצא העירק הוא שבת אחוי, כי על  
ידי שבת אחוי ישמר שבת שני באל  
וכן לעולם.

וזהו הרמו בפסקוק יישמרו באל  
ישראל, ישימרו שבת אחוי  
לעשות את השבת' זה שבת שני  
שמירת שבת שני יבוא לו בקהלת  
בשורשו.

זה הרמו (איוב לג, לג) יואלאפ' חכמה,  
אל"ף אותיות פלי' ע"י זהק' ח"ג  
ב', כי באמת כל חיותו כשםדק עצמו  
שהדרשו, שם הוא פלא בלילה השגה לה.  
בחינה הזאת נקרא תנועה, בככול  
שה תנועה בתיבה בנותנות הטעם בה,

שומר שבת כראוי ונכון, או מזה השבת  
לו' חיים ושבע על כל השבעת' כה'  
לעבור את ה' כל השבעת'. וכשהם בשביל  
את ה' כל השבעת', אז' בשבת הכהנת  
בירו לשמר כראוי, וכן לעולם יתגלו כה'  
ועל פי זה יתורץ הקושיא, שסביר  
אחד אמרו אילו שמרו יישמְלֵל  
שבת אחד (ירושלמי תענית פ"א ח"א). אמר  
אמר שני שבבות. כי העירק הווד שבח  
אחד, וכשהשמר שבת אחד או עוד  
את ה' בכל טהרה כל השבעת', וממה  
זה קל לו לשמר שבת שני כה'  
ונמצא העירק הוא שבת אחוי, כי על  
יעבד לשמו יתברך בעלי' שום קורי  
לחoulder עצמוני:

וישמרו בני ישראל את השבת כו' לא, ט'  
בו יזכור הגמara אלמלא שמרו  
ישראל שני שבבות כו' לא. כי הנה כשארם

יש לו המדרישה גם אחר פטירו' נשותו תמיד לפני כסא הכהן להתקפל ולמשוך חסד על הדור ואב' שוו אמרו זיל' צדיקים אין להם מנוחה לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, בוה העולם מתחפל על הדור, וכן בעולם הבא מתחפל על הדור. ע"כ. ๔. ככל הדברים האלו מרד"ה ויאמר ה' אל משה ע"ר בפ' קת' גם באוחב ישראל בפרטתי, ועי' בהקומה לפרטנו מה שצינו בפה. ๕. שבת קית, ב: אמר רב' יתנן משות רב' שמעון בן יוחנן, אלמלי שמרין ישראל שני שבבות כה' גדי נגאלים, שנאמר כי אמרת לסריסים אשר יישמרו את שבבות, וכותב בתורה והבאותם אל הר קדרשי' וכו'. ע"כ. ๖. ע"י באור טס חיים פ' קוזחים ד"ה דבר כו' קדושים: ואפשר לו זהו חוץ' אלמלי שמרו ישראל שני שבבות וכו', ושוב אמרו שם שבת דואשנה לא שלטה בהם אומה ולשון, ואכן כי אי אפשר לשמר השבת לקלבל אוו' על שבת אחד על נגן יש' בו ר' לגוולטינו ופורות נפשינו, וכי האמת הוא שבודאי בפסחון נגן' אם לא תוקדם לו הכהנה הנכונה והומנה בקדושה בטהרה, ולהזה אמרו שני שבבות, כי כאשר ישפטו האדרם בכל הששת ימים מעט אוור הקדושה שקיבול שבת העבר שלא יפגום ותונת עלי' האור בבל' והימים, זה יהיה לו הכהנה והומנה טובча לשברת שבת ולקבלת אור שבת הבאה על נגן. ע"כ. ועי' ברכ' זאת פ' ויקח ד"ה לא חבערו אש: וכי שמעתי מהרב הגאון גנילשפוג ז"ל בהיותי אילו בקהל שיאידי' אילו שמרו ישראל שני שבבות כה' גדי נגאלין, פירוש שישבו בשבת קדשי', על ידי קדושות שבת בא התעדות לתשובה, וגמר התשובה בחול, אחר כן יהיה שבת הבא כבלו קrhoש, וזה שני שבבות' ע"כ. וראה גם בשפת אמרה פ' בשליח חורא ד"ה דבר: וכען זה יש לומר על מה שאמרו חוץ' אל' משמרין ב' שבבות נגאלין, ושמעתוי מאאי' מורי' זיל' שהגיד בשם ר' שמעלקא זיל' [כמודומה לי כה'] שבת ראשות הכהנה שהיא בימות החול עברורה כראוי נצעריך להיות אחר ימי עבדהן.

וְהַלְּטָטוֹתִים וְכֶמֶלְגָּהָה נְפָמִיָּה גַּעַךְ . אֲכֵל כַּדְקָק מְתַגְּבָּה  
וְסְלִילָה יְוָסָה אַפְּנִינִיָּה נְפָמָה . וְלֹכֶד לְלִיךְ לְכָנּוֹת מְלָלָה  
שְׁמַמְמָה . רַק לְפָנֵית בְּמֶלֶת לְמַרְכָּס כְּמַיִּיס סְלִיחָה  
לְלִזְוָנָה . וְלֹכֶד כְּזָוִעַק יְתָרוּ מַעַיְּן מְפַכְּלִין סִתְּרָה  
מְלָמָּן . וְלֹכֶד תָּמָם לְיַיְּטָה טָהָרָה . כְּיוֹן דָּלָה לְחַפְתָּמָה מְנֻן  
לְזַיְּנָה מְהַדְּרָה כְּלָמָּה כְּיַיְּטָה פָּשָׂע . וְהַמְּלִיחָה כְּנִילָה כַּיְּזָק לְלִי  
כְּזַיְּנִיר כְּכָנָה נְפָמִיָּה . וְחַול מְלִין לְפָצָם . וְסְכָנָה וְמְנַגָּה  
לְלִכְכָּה לְלִל יְמִיְּנָה חָול . שְׁוֹמָנוֹ לְמַהְדָּרָק כְּיַיְּסָס  
סְמִילָּוֹת כְּמַלְוָס פְּעַז יְוָס אַפְּנִינִיָּה כְּלִיל . וְחוֹזָה וְיַכְרָבָה  
וְיַקְרָט שְׁמַוְתָּן גְּרָכָה וְדִקְיָקָה לְלִל טִימָס כְּלִיל :

תרכז

**יאמינו** ז' ונמזה כ' מ' רגס גמליס כ'

רל.ב)

**עישן** וְכָנְכָה בְּפִלְמָס כְּמֹת פַּעֲמִים. הַלֵּג כוֹרְלוֹ  
כָּל כְּבִינָן ס' רַק לְפָוָת יְרָלָל. כִּי לְסֶטֶן  
מְהֻרָּר כ' מֵה נָךְ לְמַפְּלָל וְחַי. מַךְ בּוּרָל כְּיוֹן קְרַבָּן  
כְּכִי מְטוּשָׁבִים לְפִלְמָה. ט' תְּחַת רְקָמוֹת פְּלָמָה וְזָהָב  
כָּלָה מְאַקְוּבָּה סָבָי נְדָךְ נְדָחָת מַה'. וּכְמַעַ' גַּם  
נְכָלָר כ' עַד חַמְרָה כְּבִין חַמְתָּה קְוּרָה סְמָחוֹת סָבָי :  
ח' נְדָחָת לְסֶטֶן לְיְהֹוָה :

הולדת נֶלְפְּקָה זו מִיקָּר הַמְּסֻוֹן. וְתוֹךְ הַרְּדֵיךְ שְׁלֵרֶת אֲלֹוֹס כָּלֵל יוֹסְטָהָלְ[ן] לְכָבֵיל סָלְרָת סָקְלָה לְלִוּחוֹת הַמְּלָל. זֹה מַעֲקָר שְׂמִיחַת שְׁנָה. חַיָּק בָּמְלָאָה וְשַׁעַרְתָּה. וְעַל מַעֲקָר כָּלֵל. [וְהַזָּעִין נָמָק נְסָס כָּו'. וְקַן מַעֲקָר כָּלֵל.] וְשַׁעַרְתָּה שְׁלָוִוָּה נְסַחְתָּה כָּלֵל. מַתָּם כָּו' וְשַׁעַרְתָּה. וְהַזָּעִין נָמָק נְסַחְתָּה כָּלֵל.] זֹה וְלִמְצָנָן מַקְבִּישׁ מַלְמָקָה מַלְמָקָה:

אָז יִשְׁלַׂמְךָ כֵּי . בְּכֶןְיָ וְלֹא מָלָה בְּלֹעַ תִּסְרֵל  
וְקַנְעַ שְׁמָה . וּמָלָי קָרְבָּן מִצְמָתָן וְוּדְלָי כְּפָדָר  
כֵּי מִקְדָּס לְנָן בְּלָטָן דָּמָר . לֹךְ לְגַבְנָן  
לְגַבְנָן כֵּי לֹךְ נַכְחָ אֲקָסָן לְפָרָן שְׁרָה כְּמַתְבָּה  
כְּמַוְלָה . וְלֹין טִישָׁ וְעַדְךָ לְמַהְוָה וְדוֹין גַּנוֹיָס  
בְּלֹתָה לְמִקְטָרָה . וְאֵלִי, כֵּי, לְמַהְדָּרָה כְּסָהָה  
פְּאָהָה . לֹךְ כֵּי וְמַעַן כֵּל טָרָה וְמַמְלָתָה אֲגִימָן  
לְטַלְלָה . אֲגָטָי נַעַן לְעַן וְהַלְוִיתָה נַעַל טַלְלָה  
כְּלָל סָה אַלְעָן טַבְּרָלָל . כְּמַעַק קְלוֹבָה דְּכָרָה כְּפָךְ  
כְּוֹ . אֲגָטָי טָלָה עַי מַעַבָּה כֵּה מִטְלָלָה . וּקְוֹלָ  
וְדִיטָּרָ וְכְלָלָבָן יְזָלָל לְמוֹרָה וּמַתְוָה טַלְוָה בְּדָ  
שְׁוֹרָןָן וְלְבָרָיָן מַלְוָן . וְזָקְרֵבָן שָׁעָן כְּלָסָ  
מַתְפְּלָןָה מַהְוָה וְנַגְגָּלָה הַלְוָהָן פְּגִימָיוֹת כָּל דִּין  
הַגְּנוֹזָן כָּל דְּכָרִי קְרִירָה כְּלָל . וּקְלָהָן מֶלֶטָס .  
כְּמַעַק לְזָן סְמָוָה נְקָרָה טַי שְׁגָנוֹמָה . בְּגָרָה  
כְּלָל . שְׁמָעֵר . מַחְשָׁבָה טְבָנָה מַיְהָה נַמְתָּהָה .  
מַיְהָה שְׁגָנוּמָה טָהָר הַלְּדָס נְבָנָיָה מַמְשָׁךָ . וּקְרָעָ  
תְּגָמָל . הַקָּרְבָּן שְׁמַיְקָרָן נַמְמָה מַמְלָאָה . פְּיָה שְׁחָלָה הַקָּרָ  
דְּרָלִיס עַלְוָיָס נַמְתָּהָוָיָס . וּקְנָפְלָיוֹת שְׁכָנָשׁ  
רְקָנָעָס כֵּי . וְהַלְּיָ נְלָי נַכְחָה הַדָּס . רְקָמָי שְׁמָלָה  
כֵּי סְלָמָיוֹת נַכְחָה הַמְּלָס כְּלָל . וְכָלָל חַמְלָבָן וְיַמְלָ  
שְׁוֹר נַמְדָר . טְרָס יְקָרְבָּה כֵּי נְלָהָה טְפָי כֵּי מַהְמָקָ  
כִּינְיָה

אבות פרק ג

עופרת מברטנרא

שנה

**צִיּוֹנִים**  
אֲשֶׁר־יְדֵיכֶם בָּמְלֹאת הַהְרָאָה  
בָּבוֹן. נִלְכָּת פָּ' עַמְּדָה מִלְּעָן  
מִמְּדָע עַנְּבָן: בְּחוּ רַץ  
לִמְצֹואָה קָלָה. צְמָה עַל פָּ'  
נִסְמָה פָ' מִקְּדָשָׁן!

1

ברוחו לו להמליל נעלמו. הרים מלך: איזהו מכובד: לפי טבלת הדנים מוכים הללו שניכר לנו על שטח קמינה וגזרה וטעתה, סוללה קבוצה טויה נבדק רוכם מען מהן וזה מוכן י"ל: אשריך בטולם הזה. מעמדו צעדי מלאים ואמם, ו אף זה הרים נמיות נ' יכדרו בעזולם, לך מינך הרים לו

**השלה** בחלוקתו, שנאמר (תהלים סג). למתוך טהו נטה מגישו כח), יגיע בפיק כי תאכל אשريك וטוב לך". אשريك, בעולם זהה. וטוב לך, לעולם הבא". איזהו מכביד, המביד את הבירות, שנאמר (שמואל א ב), כי מכבידי אכבר ובזע בלבנא. אך בזעאי אומר הינ בא למאורה בלבנה וומר מי שט צו מטעם כלנו וטוט ננדנעמו מה עשה ויקיטה מכובד מלומדים, יגיד לך קדילום: כי מכבדי אכבר. וצדנימס קל ומולן, ומש סקוטס צ'ס טהו מלך פנינו וכל

ירוש המשניות להרמב"ם

מקלט עד שיבודלו השלש האחרות שבאי" אמרו זמיכת י"ז בזען צוארי אמר חוי רץ למצויה קלה בכחמורה. כבר באירועי פירש וה המאמר בפרק י' מסנודוריין כבר העזרו יהידן מקריות ע"ה על הדוש נפלו אחוריו יש בו וזה על מעשה המצתים והווראות אמרו או ידריל משה של שיש אמר הויל שער עיר היידן גור וידיע שאניג מועלות שליא היה בזו רצ ערי

אלאת שלמה

**תפארת ישראל ב ז**

קסף, צדקה ווֹת כוֹת קָלָה. וְזֶה מִמְּלָאָה, וְזֶה וֹת מִרְקָבָה  
מַהֲנָגָה, וְזֶה צָוֵילָן לְפָטָע לְמַקְנִיטָו, וְזֶה וֹת דְּסָמָע וְמִלְּחָתָם  
צְבָתָה מִלְּחָתָם וְמִלְּחָתָם זְמָרָה זְמָרָה זְמָרָה זְמָרָה זְמָרָה  
חוֹזֶבֶת וְכוֹנָכָה, כְּמָה יָפָה סָלָה וְמַהֲנָה שָׁמָה וְרוֹחָה נְכָמָת בְּרוֹתָה  
לְקָרְבָּן זְנוּנוֹת, יוֹתֵר מִשְׂתַּמְמָתָה וּזְדֻבָּר עַיִן, וְלִזְנוּנוֹת וְשִׁיעָרִים  
שְׁעִירָה וְלִזְנוֹת וְלִזְנוֹת וְלִזְנוֹת וְלִזְנוֹת וְלִזְנוֹת וְלִזְנוֹת וְלִזְנוֹת  
חוֹזֶבֶת חֲלָבָן נְדָבָן, וְהַלִּי נְפָךְ יְלָקָן וְפָרוֹתָס חֲדָשָׁת נְכָנָן  
לְרִלִּי, וְגָמָולָן קָקָי מִזְוָתָי קִרְמוֹ, וְכָמָרָן גְּלָנָנָן יְגָנָן.

**ציוניים**  
שמצויה גוררת מ-  
ספרי פרטאות צלה פ-  
קיי"ג ד"ר פ' מילן  
מנומומם יוקלן סמי-  
ויקלן פימן ו' מילן  
ה': שענבר כ-  
מצווה. מילן דני  
לבנא פלקט ט"ז

שׁוֹנְגִיּוֹן נָסְחָות  
ב (ב' חמורה). כ"ד  
וְקַרְבָּן וְמַמְנוֹת  
בְּחִמּוֹרָה.  
וְגַדְלָה לְמַתָּן וְעֵזֶר מִטְּפָח  
וְגַדְלָה רְכָב (ב' י"ט תְּמִימָה)  
אָסְרָה לְמַתָּן מִכְּלִים לְלִקְרָב  
מִמְּלָאָה וְאַקְדָּם אָמֵל  
לְדִין מִנְמָרָה כְּדֵין קְדֻשָּׁת  
לְמַלְאָךְ שְׁמִינִית לְמַמְוֹסָה  
רְצִיעָה דְּמַאֲדָר בְּאַדְרָה. ע'  
חוּ שְׁפֵלָה רָה. ע'  
טוּעַן; נְכִיּוֹת מִלְּמָדָה  
(בְּאַדְרָה כָּרְבָּה רְדִיבָּה)  
בִּבְּבִזְבָּחָה).

לען צה' גול ווותל צני עולמו. רצ'י. ב' כבחמורה.  
ל' ג' לא נספחים למולין. וכפليس נסחצזנו  
טנממר (גראטיט יג) ומוקלך חלוי: א' ב' שמצויה גדרת  
מצויה. כך מיננו כל עולם, שועטה מנוסה מהם נום לו  
וגליקין לא נליך להזאת כלמוניה ועם ממש קאה לפירות מאס.  
ובעו, שבר מצוחה מצוחה.  
(כARTHMIKA), ובזרת מן הערבה. סמן כסמים מקייעין ומומייעים  
שעמץונה גוררת מצונה, וערבה פיד מ' שעשה מנוסה לחם  
גוררת ערבה. שבר מצונה, ערבה פיד מטבון. וכן אכל ערבה  
מצונה. ושבר ערבה, ערבה פיד פירוש מלך, שבר מנוסה  
ג הואה היה אומר, אל תהי בז לבל אדם, ואל תהי מפליגין  
לבל דבריך, שאין לך אדם שאיין לו שעה ולאין לך דבר  
שאיין לו שעה ולאין לך דבר ענשיהם: שעונג וסכלנה ענשיהם:  
ושבר ערבה ערבה. והיכל וסכלנה סמגnum לו להס  
לו יוציא איש יבנה אומר, מאך ענשיהם שענשיהם מהשכן לו  
ומקיעין לו. וכן פירוש מיל"ט כענשיהם ענשיהם:  
היכל וסכלנה סמגnum ענשיהם: ג אל תהי בז  
לכ' אדם. נומר מה יכול פלוי להזק: ואל תהי מפליגן. מלתקן לנו דבר צדקה למוס העוני, וללמלה רוקק  
סוכם טיסיה וללולוג ממוני: ד מאך מהו שפל רותה. מע' פ' סטול מדורם קדרן סלמגנעם קיל

פירוש המשניות להרמב"ם

ע"ה משיג האמתות שלם שבשלמים נכסף להוספיך חי  
מצות עשה על כל מעלהו ושלמוו. אין ציריך לומר  
шибיעו מי שנ:center רעה נפשם והוחזק צערתם וקדמה:  
וג ואמר שאי אפשר שלא יהא לכל ארם עת שיוכל להוציא בו  
או להוציאיל ואפילו בדבר מועט: ר' כרך ביארנו וחכינו

מלאת שלמה

**גַּאֲשֵׁר צוֹה יְהוָה אֱלֹהִים:** וְשֶׁשֶׁת  
מִםִּתְעַבֵּד וְעַשְׁתִּילְמַלְאַכְתָּה:  
וַיּוֹם הַשְׁבִּיעִי שְׁבָת לִיהוָה אֱלֹהִים  
לְאִתְעִשָּׂה כָּלְמַלְאָכָה אַתָּה וּבָנֶיךָ  
בְּתָךְ וּבְךָן אַמְתָּךְ וְשׂוֹרֶךְ וְחַמְרֶךְ  
כָּלְבָהַמְתָּךְ וְגַרְךְ אֲשֶׁר בְּשַׁעֲרֵיכֶךָ  
לְמַעַן יִנְחֶה עַבְדָּךְ וְאַמְתָּךְ כְּמוֹךְ:

קט בחד

וְרַד הַחַיִים

אור בהיר

**קבוץ** ו**ווע'ג** זע בבְּגִיאָה ממִלְאָקָה גגַּם קקַיִם.

זונקלום

וְרֹשֶׁתְּהַבֵּשָׂת בְּמָא דִי פָּקָרֶה " בְּלֹהֲקָה: אֵי שְׁתָא יוֹמָן הַפְּלָחָה  
בְּלֹעֲבָר בְּלֹעֲרָה שְׁבָתָא גָּרָם " אַלְחָד  
וְתַעֲבָר בְּלֹעֲבִידָא אַת וּבְרָה  
רַחֲמָד וּבְרָה אַמְתָה וּתְרוּה  
סְפָרָד וּבְלֹעֲירָה גַּיְורָה דִי  
כְּרוּהָ בְּרִילָ רִי גִּינָּטָ עַבְרָה

٢١٦

אונקלות

העלין ותמצא בסוף הספר. אָנְכִי יְהוָה אֱלֹהֵיךְ  
אֲשֶׁר הַזִּכְאָתִיךְ מִארֵץ מִצְרָיִם מִבֵּית  
עֲבָדִים . לֹא־יְהִי לְךָ אֱלֹהִים אֶחָדים  
עַל־פָּנֶיךְ חֲלָתְּעָשָׂה לְךָ פֵּסֶל בָּל  
תִּמְוֹנָה אֲשֶׁר בְּשָׁמִים מִפְּנֵל וְאֲשֶׁר  
בָּאָרֶץ מִתְחַת וְאֲשֶׁר בְּמִים מִתְחַת  
לְאָרֶץ . לֹא־תִשְׁתַּחַוו בְּנֵיכֶם כְּנֵא  
תְּעַבְּדָם כִּי אָנְכִי יְהוָה אֱלֹהֵיךְ אֶל  
כֹּנְאָ פְּקֻד עַזְן אֶבֶות עַל־בָּנִים וְעַל  
שְׁלָשִׁים וְעַל־רְבָעִים לְשָׁנָאִי . וְעַשָּׂה  
הַכְּרָבָה לְעַלְלָהָם לְזִבְחָה וְלִשְׁוֹמְרוֹ

וְכֹן ?אֲקָפִים ?אַנְבֵּבִי ?שְׁמָנִין ?מְזֻבָּבִים  
מְצֻוֹתָנוּ קָרִי מְצֻוֹתֵינוּ סְלִיא לֹא תְשָׂא אֶת־  
שְׁמֵי־הָנָה אֶל־הָיָה לְשֹׁוֹא בַּי לֹא יְנַהֵּל  
יְהֹה אֶת־אֲשֶׁר־יִשְׂא אֶת־שְׁמוֹ לְשֹׁוֹא־  
סְלִיא שְׁמֹור אֶת־יּוֹם הַשְּׁבָת לְקָדְשָׁו

י"ט

הנכני כ' וגוי<sup>ו</sup>) ותנכני מודע בז' כ' וצוויכס: (ז) עז' ק' ממל' צ'ר' ממל' מומ' מה' אבקב'ץ' חונען, זלעו'ו  
טומל צ'ה' כוונת' הקטונג' ג'ה'מומי' פניט' נפניט', וו'ן סכונוב'ה  
אחסינט' נמדלינגה' העטלינה' ממו' (ל' י') מיל' דיע'ו' ס' פניט'  
אל' פניט' (בד' א'): ג' פ' מופרכ' טול', סקיזט' ג'ה'מ'ל'  
שין' מהל' דכל' ס' עטמץ' פטיל'ו'ו' דכל' מעמס' ככ'ל' ג'ה'מ'

כך וכך, ממסס קפיטלי אחד, מעתה נגנני גורו, רק מיליה מהר דייטל) הולג אטהויה נאפסקן ציימיס, מוסט צהמאל אפקג'ס דעך ודק (ולמו סכך קו נכל מוקט סלמאט לימייה מהר דייטל) מוסט נארמר ולמה האני שומד צין כ' וביעילס, וע' מירין כי רילומט וגוו, וולמ' ג'ס' נמסס פיסס צבכיס וויל פוקוטיה ג'ע' מוסט נארמר ולמה האני שומד צין כ' וביעילס, וע' מירין כי רילומט וגוו, וולמ' ג'ס' לKEYIS למלר האבי וגוו ("רא'ם"), ומידם "וואו" פאנטס' פיאיזו על מטלון סדרונות ווילס שומד פ' רק מה' סיס' ג'י' לבסונג פורי גוונגד גוו, רח' רバー זינבר בל' בירוביט... ד') ב' דרבית כלו יונ' ברייט גולדבלטס, ואוניגס פאטס סקטום, ווילס'

אדור החיים

**יב. שמודר** לה יוס (ובו,<sup>קז</sup>) רוצחיהם זל' חמור נלםנו, ולזרעיכם מפצל נמל כי חומו נספה.

אור בהיר

**ביבר**) בלא סס נון גלמג דומונ מלט זווין. קביה) נס וו דנבר פלט.

רשותו לכת בחדור אליהך לשוא כי לא ינתק יהוה את  
היה למן ארי לא יצבי עית

טכ"ה) נשלם טבר ונודע להליפois דור, נמלחת מדש  
בצה ומרוכס על מזקה פורענותה מהמת על כי מלוחותי"ג;  
ו הילרכנעה דורות וחוליפois (חוספה טופס פ"ד):  
לשוו. \* (כני\*) נשן סקר כתרנוומו כמה  
זימום) לחיזקו צונעתו סול נבדע לנטוטה לח' קוידעיב)  
ל עמדו כל חנן סקרו של זכ' טב' (טב' כ"ט)  
כלריהן\* לחן מן תחרונמו זכ' באנטצען (חנוך'ב)  
ואנשאותה, חס' לבב ואחו שבעת שא שבעת את חזיהה עלי עמוד של האם  
על זהב והאש. \*

לוד ממן ווינו מומדר זו ומין לו שיקות עמו ווינו מכלה נליען כבנוקע ענק הטלוס (ג"א): (ב) טפם רט"ז נשן וזה  
נו'זר" מקד כלזון קלמוג צפ' מצל, עדין לרג' נס לה' להדיינעו טמה המכוג כלע' ווונא מפקד אין פלייטו סה'קנ'ב  
ונטהה מקד עס לאידיק עטומו, כלומר עס שטמו נלעפיטים צנס (כמו צפי' לר' מל'ע' ויל'), נלע' פלייטו צל  
ונוטה מקד מפק כמו וויל' ספק, וו'ה' (מקד) צלטס עטקה כלה'ג' ובצ'וואר קתומות (וועטה) סק'ב' עט' מלוור ולטטס נל  
אלפיטים דורות (בד"א): (בא) רנטיס מוקיש ווי מינ'יל' למ' נלעטמעני, ווי נל' יעד צב' אלפיטס כס' ט' מלהות פעעים' ד'  
היילץ מאיר'ין וו' צל' אט'ן כוונת סכמוג מפק כפערו צלטס גאנ' העולס עט'ת, ווינ'ין כס' צ' אלפיטים  
זרות, היל' ישישל'ה חמ' נלעטמען זמלה וווב' נלעטמען זמלה כט' פלענויים, וכוכ'ן: (כב) וגמ'

היל' מאר' עול' וואו' צניכ' נג' צי' לוט' ומי' רט' סול' דהו' נל' ייכ' סי' צזועט סקר עכ'ל', פ' הגס קה'הו' צל  
זוכלייו מ"ל' סס נגמ' ען' נען' וועל' חנן סא' מוקס סכלטס סא'סמכ'ג' מהר' ב' פטעיס' לנט'ו, וו'יך' נט' זוכטל  
זוקט'ג' גאנ' נט' נט' ען' נען' וועל' חנן סא' מוקס סכלטס סא'סמכ'ג' מהר' ב' פטעיס' לנט'ו, וו'יך' נט' זוכטל  
כל' מה'ג, ען' צל' חנן סא' לנט' צל' זוכטל זוקט'ג' גאנ' סא' סקר, וועל' חנן סא' זוכטל זוקט'ג' גאנ' סא' סקר  
הא'זער'על' וולדקס באנטמען ערפ'ל' צו'ה קות' (נו'ז'י): (כג) וו' פלייטו צט'ג' הגס צל' סקר, וועל' חנן סא' זוכטל  
לענ' נג'ה' וויל' מוקס פלייטו צל' מגנ'ה' ומאנ'ה' וו'יך' סוקט'ג' וולדקס, לג'ל' צל' יונ' מאנ'זעטמו צו'ס מלכלי'

וצר חיים

וכוחיו נתקף פורה ממנו נחינה כמס נסיגת  
נוחיו צהוב, חס כוֹן שיעור ככתוב לו מטה  
מעליק טס כ' היליך נסיגת שוה, והמר כי לו  
ינקה כ' לטוטו קריי). עוד ורמו צלון יסיה גותם  
עליו טס כ' טסום הנכו ורומר לכל טסום ליט  
יסורי ונודע כ', וכשו הוממו טס כ' טסום  
hilikhiy) ולכדו לו כן יונתג, וכשו הוממו נסוח,  
ויראכלו זו צלון ורמוך כ' קריי) לומר כי כוֹן

וצר בעיר

**בָּנִים עַל-שְׁלֹשִׁים וְעַל-רְבָעִים לִשְׁנָאִי  
וְעַשֶּׂה חֶסֶד לְאֱלֹפִים לְאֶחָד וְלִשְׁמָרִי  
מִצּוֹתָיו סֵל לְאַחֲרָיו אֶת-שְׁמִינִיה**

၁၁၇

כשניהם שולמו מכם חל שפוען ומצלם לו כרעמו ג' כ קנהה ליפרען: לשגנא. (הנוגומו<sup>ט</sup>) סבוחון מעלה נקלר, ודילס מוויס לכלאן צני מולד וחלמר סכמוכ (דוקה נגע<sup>י</sup>) סבק'ה מקין כאללה ענודא הנוגען לו יינמה נלמה, ודילו זכינו כלון לאכמיינו שאגס דצלורה מולה לכלאן צני מולד, חעפ'ה' ג' לע טין מילנו פאי'ו כלהאנן צל האקנלה, וויפילו בעפ'ו, כי כלוטס ממקנקו חלנו מוכס נמלס וו' (בא'ו): (יט) ר'lein קפי' נזונמי' כהאלהן בס צוונוי, שאלן כדר מהר עון נטבום כל ביג עו זוניג וו' נלכדיין עכטמיס. הנה בעינן טהראלהטס לומל טהראלי' כטהראניטס בס צוונוי. ובגמ' סוכיתו זומ' נטבום

אור החיים

לדור ב' ותולך לאם עד דור ג' לטעס עגמו כהמלו  
וכטיליטישו ופקוד עלייסס וכו', ולפערומים יוסיפ גס  
בן לאחדריך מהפו גס לדור ב', חבל דור רציניין הין עוד  
תקוס לאם כי סופרטו זקליפס למ' יונתקו ממנה  
ונעליכ דס קנהה כ' עונס ועון לנצח חננות חננות  
מדור לרענן ימליך, וכטנעס כי כולם צחים דחיה רע  
שנטלה לחטה. וטכיציקן כי צערך כלדון בירוך כוּן  
חפיילו צטיחליך מהפו עד דור רציניין יקלה מיא, כי ג'  
וד' דוכות כטס ב' מלחות טנא ווומו של כקדות בירוך  
סוח הנק' טנא וכטום שטימר מך ומיד צערך כלדס  
ו' ז' צערום כמו כן ויסוכ בערך כלדון ג'-מלהות  
שנא. ואזח חטמיה יטוב טעס נמא באליריך כ' נומאל  
על עעל וול המר בדרכ כל פוקד עון עד רגעניש  
כהומינו צערטה חדס נעלפיס, כי יטאנס זא  
מושיסי') וכטן עניין צטמוך. ודע כי קטזוניות בדער  
זא צהן כ' מהקנו צערטי רבען כוּן דער  
מצטליין) ומס גס רבע מליריך נעלטומו ומיליט  
זרום בכטלאות, וכטאליל גדר השר גנד כבזורה  
שאוכו לד' דוכות יולדיק מצפט ישל, וכטום שטימר  
חקס (חקליטים ע"ג) רציניכ למלורייטס פי' חקליטים

אור בahir

רבה) שנעשו ממד מצלם כ' לא כל קדורות, נימל דן רק כל ממד מלודו, מה טהון כן נעשו רשתות, זו לא, זו לא, וזה לא, וזה לא. רבו) וכן שער יהונתן ה' ספוקן עון וגוי, וככל יומו ויטולו לו כל רעמו. רבו) פ' מה עמי קבב לי בלבתו רצועט, מהמו כי קדמוני כובלנות בלוט רטיפות גורלה, אבל כובלנות נחריטים דשיטי דוכ' ז' ו' זו נכינא. רבו) צה' מהרין טירות דבר רבטה) וכי לא נפלון, סמלהו פרטן מלך ווועו לוטפעטען, לעלו גמור גאנס לא הוהיז מונגענ' ג'ה' גונזא ז', וכמהה יימער גולדען. רלא) נעהז מהז' צומליים צומליים מונז'טוי, ולמה עטה מוה' ב' דבריס. רלו) נמה טינה, ולמה ער' קאנען בסס כ' וגוי.

**ריכר ית יומא רשבטה**  
**פרק' שותה: ט שתא יומין חפה**  
**ותעדר כי עברך: וויאם**

לקט בעיר

(ט) ועשות כל מלאכתיך. <sup>(ט)</sup> כתהניל שמה יכה פשטן דקליה, וכלהו לינר נלען קוה, נל נלען לויי כענין כללו כל מלוחתך עטואה, כלו המכבר החר וככ'ל, נלה חמר שחאלון צוה נלכלו ולרמו על זכייה ממדיהם, ואה'ר טבללו צו נס ולזוגמל בצל' דבר וס מה מל'ם פטרא טמלו צו'ן במלילתו ובטהר מדרכיס, כוגן טביך למונת קימייס נקס אנט, <sup>(ח)</sup> ננטה, <sup>(ט)</sup> נטחת, וכ' נטחת, וג' נטחת נטחת 'לקדשו' נכללו כל האדריסים, ג' אין קווטיל צו' נבדת טמחי' הוון וטל' מלה נלה קומת קומה, כי מודה כלנו נטמיה טרליוי ונכון ומיע' נומר ולונאות כן, נל' ממהמת רוכ' לחומנו ונטמונו צקוט צו' עטא כן, טה' ריא נץ' לו נל' מומו דבר נכו' יציש נל' היה מיאומו ננטה כי ננטה צול' ימקר נו' טה' דבר עט' נט' נט' סה' גיריך נו', ותלי' סאה מיטחו' וממייחו' ננטה, ופטוח' הו': <sup>(ז)</sup> וזה פטאר לו נלדא' נעצום מלוחתו בקטט' מים' (מכיל), <sup>(ט)</sup> לך' יטכן נל' מומ' דבר נכו'

אור החיים

מייצ' גדריו בז' יומם בז' ומגנוליה למדס לפאי  
ב', וולמר רצון בטולס גן נברג לדס מנוולס וכוי הני  
ממחול וכוי' ווילול לדס וכברלה לדס כהה בל זגד  
קהטול נטורה מזמור שור ליום כבנתה, זיך לממר כ'  
חכוך פיטות זיכור לח' יומם כבנתה לאר גלמלוועו  
ונמתקים לדס ווילוי הלאו ווילוי לאחטיזו כי בז'  
דנבר בעמידה לכל ליט' יטראלן ויקדרו. וממלה כי מי  
טאנטקה לו נס ציוס לח' ווילס כטוקו מוכודז  
וחהטונג צוויינו חמיד מד' סנס זנס, זהב יוטר על  
צמנינס ז' בטבנת ערנוו קוש' קמאלולען), וולך לממר  
חכוך לסיום סדרר רטוקי'') מטבח ימי גדרתית.  
עד ווילך על ז' סדרר זקור לח' יומם כבנת פירוט  
סכליל טמו של זנטק''), ובגענס לדקטרו כי בטלהט  
מצוביל טמו של זנטק' יומם ז' זא זא מהס מקדשוין),  
זהב כו' טיעו סכטונג זקור לח' יומם וכוי זוכר,  
טבנת כמלהו רטכ'') (חכר ח'ג' פ'ח'), וויל'ג' זילר  
בכחותם מה יומם מיאויסי'') ווילמר שמת יומס וגוו' כי  
שבת' יומס וגוו' נגיד נפרץ' נטחה לכל יונכו מוד' וכוי':

**ט. ששת ימים תעבוד וגוי. ר' ר' לודע ליהח**

אור בחר

אונקלום

שכונת יתרכז

**אֲשֶׁר־יִשְׂאָא אֶת־שְׁמֹו לְשׂוֹא:** פ ה זָכָר רַיִמִי בְשָׂמֶה לְשָׁקְרָא: ח הָיו

ר' ש"ר

(א"א-ט): כד) הgas שיטס ממריס הגצה נעצה  
ולבגדל' גל של מין עץ חן הנק: (ח) זכור.  
ושמלו' גזיגור חמץ נלמורי<sup>(ט)</sup> (פנויות כ-), וכן (על י"ח)  
מהללו' מות יומת, וגיטים קבצתן צי נצחים (גמ' כ"ה  
ט), וכן (גמ' כ"ג י"ח) אף חלצת שעתם גודליים העטב  
לך, וכן (ויק' י"ח פ"ט\*) ערומה חמת לחץ, יסמה וכת  
טליים (ונר' כ"ב, ס' כ), כוון צנימר (אה' ס' ג' י"ח) רחת דזר  
הילאים חתום זו שמעתו\* (מילוי): זכורה. לחן פטול  
כומריה\*, כמו (עמ' כ"ה ס' כ) כלול אטלס קלוז' וטלוב פ"ג  
ב' י"ט\*\*, וכן פטולו' חנו לא נלכדר חמץ יהת יו"ס קבצתה,  
שיטס מודמן לך פפן יפה חסה חממיין לטבח<sup>(ט)</sup> (מילוי):  
שיני טוחאות: \*שמונן.  
ביבוגן בפכוונו חונמבר גאניקט הונטום זט' מה' חט' חמיכר במו'

וְרָהִיט

מעבדיו ולגנן כו. וככל שהלכה זו צלה יליהך על טהרה סכום לדיין יותר מממ"ס סכום:  
**ח. זבור** מה יוס כתנתנו וגנו. לי) פירוט זיכרתו מיום לרשותן, וכלב הקדים כמהותם כי מן כרלווי כוכ באקרים תומר שמת ימים וגנו ומלח נידר יוס עט דרכ' הוולמים זל' (מדרשת חכליטים ז' ב') נס יוס עט דרכ' הוולמים זל' (מדרשת חכליטים ז' ב') נס יוס עט דרכ' הוולמים זל' (מדרשת חכליטים ז' ב')

**יעבר** (בלטם) למי שחיינו ונודע מיל' ומי שחי מיל' ומי שחי מיל' ומי שחי מיל'

במס' גיטון (רפ' נ'ו ע' א) ר' צדוק יתיב ארבעין שנין בתעניותא דלא ליהרב יהישלים. והקשו המפרשים הלא חווינן רנהרב וא"כ ר' צדוק ח'ו לרייך גען, ומתריצים שתעניתו הוילו שלא נחרבו היסודות בטובו באידע שעדרי. עיפוי יש לפרש פסוק בספר תהילים (י"א, ב') כי השנות והרטן צדוק מה פעל, אבל, אם ח'ו גם היסודות היו נהרסן, א"כ מה פעל הצדיק ר' צדוק בצומתו. (הגאון מוה"ד מאיר פרלש זצ"ל מפרangan)

ואתנן

ל' שמר את יום השבת לקרשו כאשר צוך ר"א שת ימים תעבור ונוי' ווועם שביעי שבת לד' אלקין. והקשו המפרשים שהקרים המאוחר, כי מן הראי הי' לתקרים תחלה ששת ימים תעבור וא"כ שמר את יום השבת לקרשו. אמנים בתברא עפיקש"ב בספה"ק קרושת לו כ' תשא על הפסק ושמדו בני ישראל את השבת לעשות את השבת, רהנה כשדים שומר שבת בראו ונכון או מוה השבת ול' הוות ושפע על כל השבעה בכרי לעבור את ר' כל השבעה, ובשארם עובר את ר' כל השבעה או בשבת הבאה קל בידו לשמרו בראו, נמצאו רהיעיר הווא שבת אחר, כי ע' שבת אחד ישמר שבת שני וכן לעולם. וזהו הרמו בפסוק ושמרו בגין' את השבת, שיושמרו שבת אחר, לעשות את השבת, וזה קαι על שבת קמץ, וא' כל שבת הוא גברא עיל דרבא רהווא נברא, כל' ראותו האיש בר' קמץ הוא שונאו של קמץ, וא"כ אפשר לשוב לדורות נס את קמץ אהובי, לפ' שאינו מן הנימוס ודרך הישרה שונאו יתאחד עמו על השולחן, ויאכלו וישתו ויהזו זה את זה, וכל' אמר לבך קמץ קום פוק וכו'.

(ב' ק מרכן ארכומ"ד שליט"א)

#### לחפטרת שבת. נחמו

נחמו נחמו עמי יאמר אלקיכם וגוי' כי מלאה צבאה. ויש לפרש עפ' מה דאיתא במדרש משיחרב ביהם'ק נתמעש אוכלון למעלה (כל' המלאכים), וייל חפטע עפ' מה דאיתא במדרש משיחרב ביהם'ק יושב הקב'ה וורטם באבל, ועוד איתא דמל' דבר שוויזא מפני הקב'ה נברא מלך, והוא החטם רמשיחרב ביהם'ק נתמעש אוכלון למעלה מאחר שחקב'ה יושב וורטם. ושה'כ נחמו עמי, ומהו נחמתינו, יאמר אלקיכם, שהקב'ה לא שב עוד דומם באבל, עיפוי' כי מלאה צבאה, שלא יתמעטו אוכלון של מעלה. (הגאון מוה"ד יוסף חולם זצ"ל)

(8) בם' פעמוני וחב על תהלים (פיוררא Takbat) קריטיל י"א, בשם.

(9) בספר עיר רמשק אליעזר (ואלקאואר Takbat) רף ל"ב ע"ב, בשם.

בני ציון הקרים המטולאים מפו אוק נחשבו לנבלו חדש וגוי' (אייב' ר' ב'). יש לעורר מאוחר רקייל בעל חוכ גובה מה'ת בזובורית ומודרבנן בכנינות ואיך גובה הקב'ה הצדיק בעו הדור ונמצא דרבנן העידית, והענן יען רקייל' בל' של עולם חן שמון) ועפ' רוב צדיקים שאינן השווים כפירוש זיל', הדרא קושיא לרובת, וו'ש בני ציון הקרים, שהווים השווים, וא"כ אוק גובה מהם הקב'ה, וע'ז תמה הקרא אוק נחשבו לנבלו חדש, והחינו ליזבורית. (הגאון מוה"ד מרדכי בנעט זצ"ל אל' ארכ' ניקלשבורג)

#### לתשעה באב

במס' גיטון (רפ' נ'ה ע' ב') אוק מצא וכבר קמץ אחדוב ירושלים. יש לבאר ברוך צחות, רוזאת ירווע, כי היא גנד הנימוס ודרך הישרה, לקדוט את אהובו אל המשתה, אם בתוך הקראים מיסב' ג' שהוא של אהובו, בהיות כי כל עת ראותו אותו, והוא יושב ממולו, יפל' פנו ויתעצב אל לבו, וככל יכול תעטע נפשו, ועיפוי' יתכבד המאמוד היוטב, אוק מצא וכבר קמץ וכו', וההוא נברא דרכמי' קמץ, ש'ה' לו אהוב ששמו קמץ, ובעל דרכ' ביר קמץ, ד'ל דרכ' קמץ הי' שנגנו של קמץ, א'ל מכדי והוא גברא עיל דרבא רהווא נברא, כל' ראותו האיש בר' קמץ הוא שונאו של קמץ, וא"כ אפשר לשוב לדורות נס את קמץ אהובי, לפ' שאינו מן הנימוס ודרך הישרה שונאו יתאחד עמו על השולחן, ויאכלו וישתו ויהזו זה את זה, וכל' אמר לבך קמץ קום פוק וכו'.

ועיפוי' מה נעמו דרכ' רשי' ז'ל שכטב, קמץ וכבר קמץ, כך שם שנ יהודים, וו'ל כוונתו, דמאחר שפירשנו שקמץ וכבר קמץ הוו שונאים זה זה, אי אפשר לפרש כמובן הפשט דרכ' קמץ וכבר קמץ הוו אב בנו, ד裏יך יעללה על הרעת, שאב ובנו תהי' שנאתם כל' גדרה, עד שימנעו מלחסב ייחר, שזאת חי' נבר הטבע, לכן פירוש דרכ' חי' שם שני יהודים, ומוכחה כפ' הנ'ל. (הגאון מוה"ד מיכאל שמעון מיא זצ"ל מברעסלויא)

5) עיין ברמבי'ס פ'כ"ד מהל' מלה ולה הלה' י' ובמ' ט וככ' שם.

6) מכט"ק הג' נבר אברהם יצחק גליק זצ'ל ארכ' טאלטשאואו בשם חוו'י הנ'ג' מרדרבי בנעט זצ'ל ארכ' נ'ש. — אפרון נמי'י' נברם האברך רוקר והגעלה בנש'ק מוו' יהושע צבי הלוי יונגריו נ'י, שהרשאה לנו להעתיקו ולהרטיבו בקובצנו. ישא ברכח מאת ר'.

7) בקונטרס "ספר מר" (ברעסלויא Takbat) מהג' ר' מרדכי לעזעונגשטאט זצ'ל,

רבבי הספר על חותנו הנ'ל, בסוף הקונטרס, ששמען בן מפ'ק.

הרוקח פרשת ואthanon פירוש קפא

בשבת<sup>ט</sup>, כדרתנן בתענית<sup>ט</sup>) קודם חצות לא ישלימו. ס"ד תיבות בפרשה שבת, וכן ס"ד מלאכות כתובות ב תורה<sup>ט</sup>, ס"ד פנים לחיות וס"ד כנפים לחיה<sup>ט</sup>. ג' פעמים כתיב شبת בפרשה, לנגד ג' שעודות<sup>ט</sup>). את יום השבת, יו"ט השבעי שבת, את יום השבת, הרי ב' יומם לרובות תוספת מלפני ומחריו צוריך לקדשו<sup>ט</sup>, לך בדרכות ראשונות ב' קדושין, לקשו ויקדשין, ובוכלו ב' שביעי בניי שלוש עדות, לך ב' יומם (שביעי) וא' יו"ט השבעי משונה, לך ב' עדות ב' יומם ואחת בלילת<sup>ט</sup>.

(ט) את הדברים האלה לרבות שכל ב' הדרות נאמרו בדיור אחד<sup>ט</sup>), להראות שלא ניתנה תורה לא על פי מלאך ולא על ידי שליח אלא מפני הגבורה. אבל מאילן דברים שנאמרו בדיור אחד<sup>ט</sup>) אשת אה וייבום שעטנו וגדיים אין לתמהה<sup>ט</sup>), שאם לא כן כיו"ן שהגיד שוב אינו חזוז ומגיד<sup>ט</sup>). תחילה אמר את כל הדברים יחד ברגע אחד, אתת דבר אליהם שטים וו' שמעתי (תהלים סב). למה וכור ושמרו בדיור אחד<sup>ט</sup>), אלא התחלתו ש' תא' נח ותוכה לב' (טמי) מראות שכתבה בהזקאל לשון ראייה. את הדברים בגין תרי"ג ומ"ט, כל תרי"ג מצות נאמרו במש"ט נ"ל במש"ט מנתה<sup>ט</sup> הדבורים בגין תרי"ג ומ"ט, וכל תרי"ג מצות נאמרו במש"ט נ"ל במש"ט מנתה<sup>ט</sup> הלמד לישראל, וכות' במשה (עליל ד) ואותי זהה ה' ללמד אתכם, לך נטו לבי אותיות משה בהתחלה איזו תיבות מזומר שיר ליום השבת (תהלים צב), תחשב לא לב לא לד לה לו לו לח לט בגין משות, הרי י' למורי<sup>ט</sup>, לימד להם נגנון י' דברות כמו שידעם יעקב, וזה מה אמר לבית יעקב (שמות יט) י' דברות עקיב' תיבות, וכן דור ידע באיזה נעימות קול נאמרו, לך אחר שירתו אמר משה אלהוי יעקב ונעים זמירות ישראל (שב' כג), אמר דוד מי הגיד לי הניגנו, רוח ה' דבר ב' ומלהו על לשוני (שם), והנביאים היו מגננים באומות ניגונים ומלהבים, וכן חבל נבאים<sup>ט</sup> וכן לא לאלישע<sup>ט</sup>) וכן כל מילך יהידי בלבלי שבת מפניהם ויזואים יותר מבחול לפי שפהושעים הנינויו מדין גיונם בשבת פניוין ויזואים ומה שהנשנות מזוקים לא ניתן רוב פעמים לרופאה, לך מאר יהרוף) רחות נינוחים בשבת ט). כאשר צוד ה' אלהיך היכן צוה במרה ט) שם כת' (שמות טו) ושמרת כל חקי ומוסים אני ה' רפאים, חולין הבא בשבת ציריך רפואה מן הקב"ה. כאשר צוד ה' אלהיך טפון בגין מרת, וסמרק לו (ט) שמע תשמע بكل התחלה שבת, וכותיב (שם) ושמרת כל חקי, וכותיב שמור את יום השבת, כל שמור שבת מחללו ושותר ידו (ישע'נו). שמור מלא ו', שמור את יום השבת מלהתענות עד ו' שעות פא ספדי תבואה. פב) רשי' כאן פ' אתת הראית. פג) שם. פד) של אנכי, פה) עי' חנינה יג ב'. פט) עי' טור אוית ס' רס. פט) פחים ק"ב ב'. פט) סנהדרין ס"ה ב'. פט) שם נ"ז ב'.

הרוקח פרשת ואthanon פירוש קפא

כברior אבל כמשמעות הקול קול יעקב ואמר אתה זה בני עשו ואמר אני מבורר, אז לא [אמר] אני עשו שהיה משקר באבון, וכותיב (במדבר כג) לא' הבית און ביעקב, אבל עשו [אמר] אני עשו בכורך אני בירור. וכותיב (שמות יב) עשה שפטים אני ה', ואני לא מלארט<sup>ט</sup>, אלא לא הוצרך לברר בסני מוחר שכך בירר עצמו במצרים, אני ה' אלהיכם המוציא אתכם שם ו'), וזה אגניכי ה' אלהיך אשר הוצאותיך מארץ מצרים ואו בירורי יהודוי. אגניכי בגין כסא, מלמד פט) שקרע כל הרקיע עד כסא הבוד והראיה להם הכל ואמר רואו כי אני אני הוא (להלן לב) ד' פעמים אני בפסוק ט), כי כל ד' רוחות אני הוא ואין אלהים עמי. ותחילה בא' פט), על שם ה' אחד נתן תורה אחת לגוי אחד על יד משה שכח' (קהלת ז) אדם אחד מאף מצאות, תלקע'ר' דורות ועד משה כ' דор ט), וזה דבר צוה לאף דר (תהלים קה) בגין משה. ותחילה בא', אי נשמעת בגורו, פ' בשפטים, על שם ה' אחר היה והוה ועתיד להיות, כמו א' נשמעת בגורו בכת הבלתי, ל' [בלשון] באמצע. פ' בשפטים בסוף, על שם שהקב"ה ראשון ואצעי ואחריו. ס' ק' (יב) שמר מלא ו', אם תשמר את השבת ישمر השם בו ימי המשעה, לך ו' שמירות בשיר למלות אשא עני (תהלים קכא). לך ו' לילות אומי' במעיריך שומר ישראל לעוד, אבל בשבת פודס סוכת שלום ולחושים ושמרו בני ישראל את השבת, לומר זכות שבת שמורת בלילה שבת ט), לך סמרק תחילים אחלהו ואראו בישועתי מזמור שיר ליום השבת. וכן בו ישע'י (נה) עצמותיך תחולץ אם תשב בשבת רגילד, וכן בירימה (ז) רפאי ה' וארא ואל תשאו משא ביום השבת. לך אדם שאריע ל' חולין בשבת ציריך רחמים יותר מבחול לפי שפהושעים הנינויו מדין גיונם בשבת פניוין ויזואים ומזוקים, ומה שהנשנות מזוקים לא ניתן רוב פעמים לרופאה, לך מאר יהרוף) כל אדם מלילך יהידי בלבלי שבת מפניהם והנשנות<sup>ט</sup> שומר את يوم השבת התחלה שאיה ובסופו רת מת, אותן שנידונו בשאהיה ובଘלי רחות נינוחים בשבת ט). כאשר צוד ה' אלהיך היכן צוה במרה ט) שם כת' (שמות טו) ושמרת כל חקי ומוסים אני ה' רפאים, חולין הבא בשבת ציריך רפואה מן הקב"ה. כאשר צוד ה' אלהיך טפון בגין מרת, וסמרק לו (ט) שמע תשמע بكل התחלה שבת, וכותיב (שם) ושמרת כל חקי, וכותיב שמור את יום השבת, כל שמור שבת מחללו ושותר ידו (ישע'נו). שמור מלא ו', שמור את יום השבת מלהתענות עד ו' שעות פא ספדי תבואה. פב) רשי' כאן פ' אתת הראית. פג) שם. פד) של אנכי, פה) עי' חנינה יג ב'. פט) עי' טור אוית ס' רס. פט) פחים ק"ב ב'. פט) סנהדרין ס"ה ב'. פט) שם נ"ז ב'.

והנה הבודרים רמותים להפליא בברבי הרוקח  
הניל', ומש"כ שמר מלוא ז'. בא לרמו

שם שומר האדם על השבת ישמר עליו השית'  
כל ז' ימי המעשה והיה לו חיות ושפע רב  
בגשיות וברוחניות וכנ"ל ודוק' היטב. (ויש  
למרדו כאן, רהארם השמר בעניני קדושה  
הדרומיים ביום ש"ק כרא' בש"ע '(אי"ת ס"ר ר'פ')  
זה מביא לו שמירה לכל ז' ימי המעשה ודוק'.

ויל' לפ"ז עוד, הדנה לבב שמחה (פר' כי תבאו -

תש"ט) בבר מצוח א' ז'ול': הגאון מעדנברגין  
רבי יוסף דזוזין ז'ול' וכדר כל הש"ט - הוא היה  
פעם אצל השפט אמרת זיל'. וכאשר הלך אמר  
השפט אמרת שמכורנו ניכר שהיה שמר כלו  
בקדושה וכו' ע"ש היטב רה'ק.

ויל' לפ"ז כאן - זכרו ושמרו, היינו שמי שהוא  
בחינת שמר הניל', בשבת משפייע על  
כל ז' ימי המעשה וככל הניל' הנה וזה מביא לו  
גב' בחינת זכרו וכנ"ל ודוק' היטב.

ויל' גם עפ"י מה שהבאתי ולעיל'אות נ"ט) דסמאל  
שהוא בגין ק"א הוא המשכת את הלימוד  
ולכן נזכר ק"א פעמים למדו כדי לזכור ע"ש  
ויל' דמי שהוא בחינת שמר וככ"ל אין לסמאל  
שליטה עליו והוא בחינת זכרו ודוק'.

וראה בתכלת מרדי הילגאון המהראש"ם ז'יל  
בפרשנותו (אות ל"ה) המביא בשם ספר  
תש"ח המביא בשם השר מקוצץ, שנראה לו  
הקב"ה בחולום, ובכה לפניו שירדעהו במה יבטל  
את היצר. ואמר לו: השמר מן השכחה ויתבטל  
ע"כ. וביאר שם, כי אם יזכיר הארכן תמיד את  
פחדו וידתו ית"ש, ואת תורה ישמר, לא יבוא

חק' באבן עדרא שמות נ"ה, א' ועוד שם  
שאמרו, וכור ושמרו בדור אחר אחד נאמנו ולי' (ה' ע"ש כתוב מפורש ודעתו היא של  
נאמר פלא היה שנאמנו וכור ושמרו מ...  
הדרש' הדאשנים היה כתוב וכור ועל השניהם  
הדרש' הדאשנים היה כתוב וכור ושמרו מ...  
אחד, איך תשמע האון, ואם נאמר גם פלא  
תשטעו האון שתי מילות בבת אחת שלא כתוב  
לשימוש שתי אותיות, למה חכמים לא הכוין  
שהוא כבר מן הדיבור בבת אחת ע"כ.

וצע"ג בדבריו, הרי באמת מפורש נ"מ  
(כ"ה): תניא זכרו ושמרו בדור אחד  
נאמרו, מה שאין הפה יכול לדבר ואין הפ  
יכול לשמעו ע"כ. הנה שמספרש ב' הדברים  
שאין הפה יכול לדבר וגם שאין האון כתוב  
לשימוש ז'ע' בדרכו האון ערואה.

ובעצם העניין הזכיר ושמרו בדור אחד נאמר  
ששניהם נכתב באופן נס גם זכרו וגם שמו  
ירא. ובמשך חכמה כאן דרוש ארוך ונתקמן  
על היבט. וראה עוד בתכלת מדרכי מorth  
(אות ד) ובנחלי אפרסמן כאן פלפל נפלל ע"כ  
היטב. ובסוף ספר אמר ר' בניה חלך נ' - נ'  
אמר ר' רנינה - רנינו' אריכות גroleה בבדור  
זה ע"ש היטב.

שמור (ה, י"ב). בפי' הדוקח כאן: שמר  
מלא ז'. אם תשמר את השבת  
הדרש' השם בו ימי המעשה עכ'ר. ויל' כאן  
שניהם בקשר לוי (פר' כי תשא) עה'פ': ושמרו  
והנה יש לחקר מה היה כתוב על הלוחות אש  
משה רבינו לבני', האם זכרו או שמו  
ונשתוטמי המעשה הבאים לקראתו. כדי שיכל  
אין לומד רעל הלוחות הראשונות היה טה  
וכור ועל השניות שמר, שהרי כתוב ר' ז' (סנהדרין נ"ו): ד'ה כאשר צוק וכור; ומ' ל"ט מש"כ  
שכתב בדרכות האחרונות היה כתוב מלוחות  
עמ' א' דמוי' מבוב שלייט'א בדרכו הקדושת  
ע"כ. וא' מכואר רעל שתיהם היה כתוב און  
הניל' ע"ש היטב.

השניים שיש בין הלוחות, וביאר כיון שוכר  
הוא מ"ע ושמו הוא ל"ת ולא היה ראוי למשה  
להחלף דבר ה' ממ"ע למצות ל"ת וכן עמו  
חול' בזה ע"ש בברבי.

וראה בספר ארצת החיים להגאון המלבי'ם  
(ש"ע א"ח ס"י י"ז ס"ק ב) שנקט בסתמא  
דוכור ושמרו הוא עניין "סמכים" והקשה לפ"ז  
קושיא מברכות (כ) ע"ש. אך צ"ע אכן זה  
סמכיות וכמובן ורק התקיש ולק'ם ודו"ק. (וראה  
עוד בזה בספר הפלאה שבערך עמ' ס' עדכין (ג)  
בתורה הני בהני וכו' ודו"ק).

והנה בפייט שלזכה דורי מקדים שמוד לזכור  
וצ"ב. ובשות'ת תירוש ויצחר (סוף ס"י קל"ד)  
כתב דהוא רך בಗל שרצה המחבר רבי שלמה  
הלווי אלקוץ ז'ל לרמו שמו. ברית של הפומן  
ולבן התחל באות ש' ע"ש אך דאה בברכת  
שמעון כאן פ"י נחמד עפ"י מדור'ם שפ'יד  
מלובליין ז'ל ע"ש היטב. אך זכרו ושמרו כי הם שני  
ליום א' ושבועות דאי': זכרו ושמרו כי הם שני  
עד'י וע'ב. הנה דנקט זכרו לפני שמר כסדרם  
בתורה ודו"ק. וראה בدرس משה להגד'ם  
פינשטיין ז'ל (ודוש ט' שתמה דשמר היה צריך  
להיות כתוב לפני זכרו ושמרו כיון דשמר קאי על  
המחלכות זכרו ושמרו הוא העשה דעונג שבת וקידוש  
היום. ושמרו חמור טפי ע"ש מש"כ. ולפ"ז  
הרמב"ן הניל' רשות הוא ל"ת זכרו הוא עשה  
א"כ נכנסו כאן לספק מה חמור עשה או ל"ת,  
ועי' בגמ' יבמות ז'ו: לאו ל"ת חמור מניינ' דעשה  
וכור ובגלוין הש"ס שם וויל'.

ובאבן ערואה (שמות כ, א) כתוב ז'ול': וכאשר

בימם ואינו יודע אימת שבת בורר לו יום א' ובכל יום עוזה לו כדי פרנסתו, ורק בקידושה והבדולח מקדרשו, והוא וכירה לבה, אבל ביבשה צריך להיות שמייה גמורה ע"כ. (אך עיי' בגמ' שבת ס"ט): שלא נזכר המפרש ביום אל המהלך במדבר וצ"ע). עיי' באמרי אמרת ל"ק אדרמור מגדור זצ"ל (פר' יתרו - תרצ"א) מש"כ לבאר בוה, ובאמרי אמרת (ליקוטים עט' 214) מה שביאר בוה הגה"ח ר"מ אלטר זצ"ל ע"ש ובומרות לשבת ע"פ באר החסידות (עמ' ק"ט - קס"א) ע"ש היטב.

קלם) כאשר צוך ח"א (ה, י"ב), וברש"י קודם מתן תורה - במרה ע"כ, ובקבוץ בית אהרן וישראל (שנה ז גלון ג עמי' קכ"ט) כתוב: שפער'יתו ושמור שכאן, שלא יזכיר השבת עבדה לטובה בגלל שנוח מעבודתו אלא בಗל פורון קדושתה ודוק' היטב).

וחהשנות בש"ק אומרים: יושבת וממתנת עד כלות שבת ע"כ. וצ"ב להחין ודורי אמרת יתורו - ותפ"ש ע"ש. וכן בתורת משה לחת"ס כאן פי' מחודד בענין זה ע"ש שביאר, דלגביו וכור שקאי על זכירת שבת - קידוש וכדרו, לא היו עדיכים לאות במרה, כיון שבמוכר לא ירד המן בשבת ע"ז היה היכר בשבת ולכון לא נצטו במרה על זכרון שבת אלא רק על שמירת שבת ע"ש. ובקבוץ כרמים שלמה (שנה ט"ז ק"ו ו עמי' ס"ב) תמה הגיד נחום גדרמן שליט"א דהרי במרה עוד בשנותיו גדול הדברים דביבשה - בעיר אף לא ירד המן עד שהגעו לאלוש וא"כ במרה אכתי לא היה להם היכר על שבת ותינו צדיקים להצטווות שם גם על וכדרון יום השבת ע"כ והוא לבאורה קושיא עצומה.

אך ראה בקבוץ הנ"ל (שנה י"ו ק"ה ה עמי' ס"ג - ס"ד)

אך הרמב"ם משמע דנקט רוכוד וכתיב נ"ט יתרו - הוא המלמד על כניסה י"ג' נ"ט כאחד וכנו"ל. ויל' נפק"ם לדינה בין ההפניות רהגה בפסחים (ק"י) א"י דזריך להזכיר ציט"ש בקדושה הווע ולומדים זאת בגו"ש ממש"כ: למן תוכור את יום צאתך גורו' למיש"כ: וכור את תליין בדיבור א', שהכל תלוי בדיבור כדאי' בסה"ק דברית הלשון קשורה לכל ענייני השמירה שאצל האדם. והוא: זכור ושמור וככל הנ"ל, שמייה שבמיה וכירה אך זה תלייא: בדיבור א' וככל' ודו"ק היטב. (ולכן תיבת מילא בגין ה' פה וכראוי בסה"ק).

קכט) שמר (ה, י"ב). בדמ"ט (פרק כ"ט דשבת הלכה א' כתוב: מ"ע לקדש את יום השבת בדברים שנאמר: זכור, כלומר זכרהו בשבת וקידוש, בכניסתו בקידוש וביציאתו בהברלה ע"כ. אך הרבה המגדר שם כתוב וכן במנגד עוז ע"ש זכור קא"י על כניסה השבת הפסיק זכור דמותה לפון פסוק ט"ז) וזה הוכיחו שמר דמותה לפון הברלה הגו"ש דציאת מצרים כתוב לגבי הברלה הגו"ש דציאת מצרים כתוב בקידוש ודו"ק היטב.

יעי' בספר המצוות לרמב"ם (מ"ע קני"ט) שכנה זו"ל: היא שציוונו לקדש את השבת ולא מחרת והאת על הכהן. בין בכניסתו שהוא בתפילה ובין שציאתו שהוא מוש"כ בם, וכור ובין ביציאתו שהוא זכרת שנכתב בפרשת שמור את יום השבת שנאמר על ציאת מצרים וככו"ע. ונראה לכוארה מוש"כ בם, רקאי על הדברים שבכניסתו וביציאתו השבת וככו"ע. הנה דמפורש ג"כ כהנ"ל רשות קא"י על ציאת השבת ולפין ממש"כ ובתרוריו יהו בעי להזכיר ציאת מצרים. וזה א"ש לשיטת הרמב"ם הנ"ל וכן לשיטת הסמ"ג אך לא לגבי ציאת השבת להלן פסוק ט"ז): זכרת למד על ציאת השבת דבעי להבדיל כמו בכניסתו.

לידי חטא עכ"ד ועכ"ש עוד, ויל' לתנ"ל דאית חלי בשני דעתו שיזכר מהשיות יתבטל היצה שלו ועי' זכור גם כל תלמידו ודוק' היטב.

גם ייל' עד מש"כ בחז"ל: זכור ושמור בדיבור אחד היינו לדמו, שכל הנ"ל זכור - ושמור תליין בדיבור א', שהכל תלוי בדיבור כדאי' בסה"ק דברית הלשון קשורה לכל ענייני השמירה שאצל האדם. והוא: זכור ושמור וככל הנ"ל, שמייה שבמיה וכירה אך זה תלייא: בדיבור א' וככל' ודו"ק היטב. (ולכן תיבת מילא בגין ה' פה וכראוי בסה"ק).



לא-טו-ין. ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורותם ברית עולם, ביןינו ובין בני ישראל אותן הוי לעלם כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ ובוים השבעי שבת וינפש.

יש לדקדק, מדוע בפסוק הראשון כתיב "ברית עולם" מלא י', ובפסוק השני כתיב לעלם חסר י'. יש לבאר על פי מה דאיתא במסכת שבת (טט, ב) אמר רבי הונא, היה מחלוקת בדרכ או בדבר ואינו יודע אםathy שבת, מונה ששה ימים ומשמר يوم אחד, חייא בר רב אמר משרר יום אחד ומוננה ששה". ואמרינו שם בגמרא דפליגין, מר סבר כבריתו של עולם [מי חול נמננו תחלה], ומיר סברacad הראשון [שנברא בערב שבת ויום הראשון למןינו שבת החיה]. והנה אכן קיימת לנו כרי הונא, דמנונה ששה ימים ומשמר يوم אחד.

יש לומר דכאן רמזו לנו התוויה'ק הדין הזה, דמשום הכי כתבה לעלם חסר י', לרמז דחאי "לעולם" כוונתו לעלם, [פירוש, לשון העלמה, כדרשות חז"ל במסכת פסחים ג, א] גבי זה שמי לעלם, חסר י'. דהינו שאם נעלם ממנה יום השבת בשבולך בדבר, בכל זאת ששת ימים עשה ה' וגוי" בתקילה, ואחריו זה "ובוים השבעי שבת וינפש". והוא כדעת רב הונא דבריתו של עולם.

רשימות הריד מילר, בסוף סורת אליהו, מפי רבינו אפרים שירקען תלמיד הגראי'ץ מומלזין. עלי' לעיל כ, ח'י<sup>34</sup>.

### לא-ין. ביום השבעי שבת וינפש.

"נסמה יתרה נונן הקב"ה באדם ערב שבת ולמושאי שבת נוטלן אותה המינו שנאמר שבת וינפש, בון שבת ווי אברדא נפש" (כיצה טו, א; תענית כו, ב).

אמר רבנו הגר"א: איתא יכל המענג את השבת, נוטנים לו נחלה בלי מצרים, שנאמר אז תגעג על ה" (שבת קיח, א). דין הוא לענג את השבת במאכל ובמשתה ולכבדה בכסות נקייה.

<sup>34</sup> ראה אור החיים כאן, שאף הוא מצא במקרא והרמו לעניין הנזכר, לדבריו הוא, וכן בפ' קול אליו ל' אליו הארטהי, רוש' פ' כי תשא ע' רל.

שאותיות חי המה מחוברות עם הצל' שחייב צדק, ומרחיקת את המת. וכן אמר שלמה המלך ע"ה "ע"ז חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר" (משל ג, יח), כי במצוות הצדקה מחזיקים ידי לומדי תורה וגורמים לקרב את החיים, וכן אמר עוד "באורה צדקה חיים ודרכ נתיבה אל מות" (משל יב, כח).

(מנחים ציון, לרבי אברהם שלמה זלמן צורף (סלומון), מראשי הפירושים בירושלים תלמידי הגר"א. ראה עצמו כתלמידי הגר"א, וזהcirco באנ' כ'מורין ורב' אף כי לא נמנעה על תלמידיו. נדפס בימי תשנ"ה, עלי שם פר' פנחס. ראה עוד לחן פרי' פנחס כה, יא)

### ליד. העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט וגנו.

הנגינות של תיבות "העשיר לא ירבה" הן מונח רביעי. ויש לבאר דבא לרמז על מאמרם זיל "המצבב אל יבזבז יותר מחושש" (כתובות ג, א), וזהו מונח רביעי, רצונו לומר, דאם העשיר לא ירבה יותר מחמשית, רק ד' חלקים יהא מונח לעצמו, וחלק חמישית יבזבז.

(קהלת יצחק עה"ת, ווילנא תר"ס, ובקיצור בס' קול דודי, לר' יהושע הלויב בינוי שביב מקובנה, וראש תרס"א - אחורי מותו)

### ליד. קח לך סמים נטף ושהלת וחלבנה סמים ולבנה זבה בך בבד יהיה.

איתא בוגמרא "כל זמן שבית המקדש קיים מזבח מכפר על ישראל, ועכשו שלחנו של אדם מכפר עליו" (ברכות נה, א, מנחות צז, א).

נראה על דרך רמז, דהנה מכל אחד עשר סמני הקטורת נתפרשו במקרא רק ארבעה, והשאר למדים מדרשא. והנה הארבעה המפורשים במקרא הם שהلت לבונה חלבנה נטף, וסימנים שלחן, לרמז על שלחנו של אדם המכפר.

(ליקוטי תורה מהגר"א, ממתקי וולוזין, חוגה מכתבייד)





מ"ר דליה נטח נטח מון לנכון חלופין ר' ריבוי לטלפין חמוץ  
וממילול חיינוט מלא כל טענו וכטבנה מפ"ז ט"ו לי נטח  
טלופין וו"ג :

**באיד** אבל קפה לרמ"ד יולס מ"ע אַהֲגָן לו' זיכרונות  
טום' דלע' חלכט שפנמא גדרילס מנטה נך כוה ריק  
סומוכיס וול' אלוס למדוחי קאקסעל דכל סטורס למפלין ט"ז  
הה' כ' קי' סגניא כל האטס' דלטשרי גבליחסים נוי מוייעז בקר  
בלע' חני' נולבונט גרבנעם טרילע'ה נוילע'ן:

דרכֶּבֶת בְּאָעָגָםֶן וְוַיְמִיחֵר קְרַבְתֶּה אֶת כְּלִים :  
 סָבָה לְפִי דָּקְרַבְתֶּן דָּקְוָה וְסָבָקְ דָּדְבוֹר  
 נְחַדֵּר נְהַמֵּר כִּמְעַד חֲסָם קְסָפְרִי יְקַדֵּשׁ לְמַרְגָּלִי חַמִּי  
 בְּנַחֲמָת סְמִיכָה קְרַבְתֶּן לְלַבְבָּוֹ וְהַדְּמַיְינָן לְקַמְּן כִּי  
 צָהָר וְדָרְבָּעָמִירְבָּוֹ וְמִשְׁטוֹן מְפִיקְ לְהָזָה וְיִטְוָה לְפָסָסְכָּבָה  
 דָּלְטַמְּנָעָן קְמָלָדְלָכָה דָּחָר כִּי מְדִיבָּרְלָחָד כִּמְעַד חֲסָם וְדָרְקָה  
 קְמָלָמְלָאָן לְבָלָבָהָן פְּרַטְרָה וְדָרְקָהָן הַלְּגָן כְּסָסָסְלָקָהָן  
 כְּסָסְלָקָהָן וְכְדַמְתָּמָת מְפִילְטָה וְדָרְקָהָן הַלְּגָן כְּסָסְלָקָהָן  
 כְּסָסְלָקָהָן וְכְוּנוֹמָה דְּגַטְסָמָן הַלְּגָן מְפָסָל דָּלָמָן  
 נְחַדֵּר נְהַמֵּר מִמְּנָהָן כְּלָלָה חַדְבָּנִית הַמְּלָאָה לְפִסְלָה דָּלָמָן  
 מְמֻתוֹן זָהָבָה קְוָה מְאַרְבָּה תְּזִירָה הַכְּבִיָּה סְאַבְיָה סְמִיטָפָוָת לְקַמְּן  
 כְּלָבָה דָּרְבָּה כְּבָה וְקַן מְוַצֵּב פְּסָקָה כְּרַמְּגָה וְפָסָיָה  
 אַמְּגָוָה דְּרַכְיָן כְּלָלָה פְּרַטְרָה כְּלָלָה עַדְמִיָּה גַּנְגָּרָה לְלַבְבָּוֹ  
 עַדְמִיָּה כְּבָרְחָה יְדָה סָיָה פָּדָעָה וְכָכָבָה יְסָבָנוּ נְפִילָה פָּקָה טָהָרָה

**שְׁמָם** סַחֲדֵי לְכַסּוֹ נָעוֹ צְפִי הַחֲמָר הַלְּגָמָלָג סַחֲדֵי גַּם דִּיְקַי  
**סְכִ"ס** וְיִ מְלָלָג מְלָיָה מְטוֹסָה דִּיְקַי פְּטָטוֹת דָּלָמָעָן זְבִּקְיַי  
**מְלָיָה** דְּמֶמֶשׂ כְּבָ דִּימָי מְלָכָו רְיִ וְחַנְקַן צְפִי, וְחַנְקַן צְפִי,  
**מְלָיָה** מְפַנֵּי מְסָסָכִי לְרִי, וְרִימָה מְדַבְּרִי רִי, לְהַכְוֹ נְסָס  
**סְפָקָר** וְהַיְיָ, מְפַנֵּי מְסָסָכִי לְרִי, וְרִימָה מְדַבְּרִי רִי, וְהַלְיָוָה  
**דְּכִין** תְּמָרָרִי, וְיַחַן כְּסָכָמָה נְפָלָמָה מְלָלָג, וְחוּלָי הַלְיָ  
**טְבִיסָה** שְׁמָטָה מְפִי רִי, יְחַנְןָן כְּמוֹ כְּבָ דִּימָי קִישָּׁ מְטוֹסָה דְּכִין  
**לְעַמְּנָן** וְקַן נְלָפְטָן דִּקְרָעָן דִּקְרָעָן דִּקְרָעָן  
**בְּכָמָי** לְסָקָר לְסָכָל מְסָמָמָה כְּמָמָה פְּשָׁטוֹת חַסְפָּות לְעַלְלָן  
**צְבָעָה** אַכְלָל לְעַמְּנָן כְּוֹי, וְלַיְעַכְבָּה פִּי כְּיַי, מְעַכְבָּה  
**לְהַלְלָה** הַלְלָה מְגַנְגַּנְתָּה וְלְגַמְגַנְתָּה מְלָחָשָׁה וְלְמָחָשָׁה  
**לְמַלְקָרָה** הַסְּגָנָה טְמָמָה לְכַחַד וְלְטַקְדָּקָה וְלְכַדְעָתָה לְטַקְדָּקָה  
**לְבַבָּה** בְּחוּמָה עַכְבָּה וְעַכְבָּה מְפַנֵּי קַךְ דְּרַכְתָּה עַכְבָּה מְזָחָה וְלְמַעֲכָרָה

לפקר נפקול וממסע עלייו ויח'ס נוק"מ וו"ק" :  
**וְהַגָּה** ר' יוסוס דיל' דרכ' ממכוין נכסים ודוכחן כ"ה  
במגמה תוכה ה' מוקי קרי לפקר כ"ה להכנה לחוד  
היליטךר לסתו ב' פטמים פקיילו רמליהן גנדט דיס הוקרא  
נכטומש דלאטנער ולוק"מ ק' חום' ר'ב מהר קרלו ריק לת'ק  
ומיוזב ק' מלהס"ה :  
**וְאֵיל'** דמ"מ קפה כל' יוסוד ה' יונקה כ' כמה נ' ז'ה דיל'  
יונקה ליליטךר נקווות לדיל' קהן מסהמוויות כמתואר  
נקטו

אַמְלָאָה סִלְלָה לְגַדְעָה לְגַדְעָה קֶרֶב וּמְלָאָרֶת שׁוֹלֵגְנִיבְּגָן  
בְּרוּמְקָםְסָה הַכְּסָסָה כְּסָס וּמְלָיָה וּמְכָפֵי מְרוֹלָה לְקָרְבָּן וּחְדָה נְמָקָה  
בְּגַלְעָה וְיַיְלָה טְשִׁוָּה לְיַיְלָה נְמָמָה לְדָחֵנוּ מְיִיחָדָה קָרְבָּן לְסָמָר  
מְלָלָה מְחוּבָּה בְּנֵי קָרְבָּן מְהֻבָּבָה גְּלִיעָה דְּקָרְבָּיָה כְּבוֹזָה  
לְהַלְלָה מְלִיחָה דְּמָה לְיַיְלָה מְהַלְלָה מְהַלְלָה מְהַלְלָה  
וְאַתְּהָלָה מְיִוְצָאָה קָן מְסָמָתָה דְּלָבָדָה דְּיִמְיָה כְּכָבָדָה סָלָלָה  
וְזָבָדָה כְּהָבָדָה דְּלָבָדָה דְּיִמְיָה וְלָכָן הַלְּיָיָן כְּכָלָה מְזָבָדָה  
דְּלָבָדָה דְּלָבָדָה דְּלָבָדָה דְּלָבָדָה דְּלָבָדָה דְּלָבָדָה דְּלָבָדָה

**וזה א"ש** לאנכם ימתק רוכור וצמ"ר היילך סייטס מטה  
היינום בקיוקס טויס ומ"כ מודולפרטסן וכוכ  
זילרטס מל טיין כבליטס ג'טול לזרויל סטטוטיס נג"ל זיזור  
היינום בכנה דה"כ גמליה סילנטס נלמיין זיזור מהר מה גל  
גולף כל טיקט טו, וכיוון דקלוי חיליקס צבכת סדרה קומט  
זילרכטס למלה סילנטס למתק טהו וסקר ברדיבוט הולד דע"כ  
גע'ת מי בטפה לפה נג"ל דפלר וכוכ נגי חיליקס טבנה קרי  
ויס לאיליך כוכ שור ווין חמ"ן מוקומן  
**היום**, ד"ה כל ציטטו כי כדרילפין צברק תינוקת מלחמה  
כו' מוקען ששלס להקה נס מסוחה פטיטן דינטס  
טפירות מומפלס היינטס מגז"ס ט"ז פ"ז ממלס להס אין  
למה לי רכוב'ו, דבשים אסורהן כה"ב צ' נמי לווערעל  
מקטען הדעתהן זיליכ' מתייר דס"ל נילץ ט"ז ט"ז מוכחה קרי  
טמאכה חייב', האג ע"כ, ודבכם פטורי'ו, לח' סן קון קולא  
למה יי. ולפ"ג דלק"מ דהה, דטיטון לכתום, לרלעטס  
מקט' למומרה גה' פטוט כל קח מותס דע"ז נטפר קקעט  
דכל צוואר למלפין ליפטערוינו ממ"ץ טה'ו, האל גאנז נילען  
נסטס פיקטס וטאטה סכטונג. האס נל'חט לכל מעונסן סטטולא  
ולכן כ' טום' ווילט לנ' למילף למומרה והס סן כמלה הי גל  
הוה בכיב' סטראם היינטס דבשים אסורהן בחמוך טוא לפינ  
זילרכטס דפיטוטס מטה וטוכא ווונטט בחתמן כדי לךים' ב'  
בקע'ו. דמלה לפטפן ודומפה נטפליין וויל נטפר רק הייקע

אונקלום

**יְמָא שְׁבִיעָה וּקְרִישׁ יְתֵה אֲרִי זֶה וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־צָוָם הַשְׁבִיעָה וַיְקָדֵשׁ בְּהַנֶּחָה מִכֶּל עֲבֹרָתָה דִּי בָּרָא זֶה אַתָּה פִּי בּוֹ שְׁבָת מִפְלָמָלָא תָּהוּ אֲשֶׁר-**

לקט בעיר

(ד) פ"י נזכר למ' בטנה שיטיטה זו מן הנחוכ' הגס צלול ייל' וכמו ווועויט' למ' גרכמי טהון' אמר' הקטניתה, וכן צ'י' סדרנאות על כן נזכר פ' למ' יויס בטנה ווידאטו (נח'ז'). וועין ציפא מועל ערמ' יש' קוטיעת' פאלט'ס' ספטור ווילט, מה' חן להנטנאים דערלו' בדאל'ר ריכט'ו באנ' בטל'ם מע'ז': ח' וווע' נשאחות' מ' השבת היה' הו... על העניות.

אזר חחיים

ויברך מלכים וגוי. נירק לדעת מם כיו  
בכרכבה, וחיל חמו (ב' ר' י"ה) גרכו  
מן וכו', ודרכיס ציל חוינס הילג רמז ניכר חיל  
פפטן הל זדרל על זען מכחמים בעטידין, וככגון  
מתחמות כהמאות קוחו יי' לכוות שבעתס זא זירק  
ולא לטפע סמקרים וכוח דחינה בהיליכך וכטחוכ  
ולרכי כלדאס וכמלן מותגין על ידי טורה ויגיעס  
בצחותים וחולון סיון וכו' צברלאק נקדות יוס כסביזי  
דס וזרכו צלח ימבר זו זדרל בסג שארין טונגה  
שעלום בטהפל מושחת ממכפריות וכקזזובח הילג  
עסאק מול טף עלי פין צרכו צלח ימבר טווערטץ)  
זוד לו טסיה יתר על מהר סיומים להס ממנה צלאט  
שעדות ותומגנויות יתירות זו צלח גראטו וכו' דנבר  
פרק בסדר. ולמס פיטיכ צוואר וטרו (ד"כ זכו)  
זיווס בכח מטהטט בטהפל בל כל שטה ימי  
מעטב יכוון על זר חומו יונך יי' זו נס כ' מה  
בכרכבל ליטוק גאנטמאויז:

ככללות כשלומתו רוח סמקיימה ועד שפה ימים. לפה פירוטיו זכ' מילנו נמה רום גמיהר חד מהמי זכיינ'. ונראה לפרט נפי מפ' שכתנו במאמר סעולס סי' חסר כקווים עד זניחה דצת ועמד שולם. וית לסייע זיכ' טהורם ימיס קוז' שזכה כח נמכ' כי' כטולש טומד וכקס' כספסיק למומר זוק' ימיס צל' נפק' בנטה' כי' מהמיד וסגול.

אדור. בהייד

(ט) **ר' חי מילא קול שפישו נ בדמויות.** (רב) **פי' נספן מדך רה,** סמלרבה שכמה מספקין לימי סתול... (רבב) **נעם זו צנו;** (רבב) **מן לויין חותמו נפומת,** נטאל סתו כ"ס כתם, חיל מה טעם להזכיר, מדרגה שבכלי חוט שצוקו וווען גען זונ. (רבב)

אונקלום

לז בראשית ב בראשית

**מְלָאכָתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיֵּשֶׁב בַּיּוֹם הַשְׁבִּיעִי מִפְּלָמָלָאכָתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה:**

אור החיים

אוצר בתי ר

ולג' צוילטוג. ר' ג' ו' יס' פ' כל חותם בז' ממיין ביזס ספכני. ר' ד' ו' מי' מילג'קמו שלוחה מהר מלמ'קמו. ר' ג' לי' כ' צוילטוג. ר' ג' ו' יס' פ' סכת מל'קון טומא. אלין מל'קון בעול. ר' ג' נ' מל' לדוווקה סל'ק נ' סט'ו ס' מל' מל' עט'ס סל'ק צ'טם. ר' ג' ו' יס' פ' סכת מל'קון טומא. אלין מל'קון בעול.

אונקלום

**תולדות השמים והארץ בהבראם ביום גשׂות יהוה אלהים ארץ ושמיים: ה' וכל שמי השלה טרם יהיה הארץ וכל**

אלקט בהייד

(ז) וויט כמו וולא סמאנטיס, הולג כמו הולג המאות  
 (רא"ם): ח) וח' ג"כ לדרך זה, והתילוק מיניקס דמיינט  
 נבדולס, צלפי פצועו פירוטו נבדולס, כלומר געם וויז  
 קבלוס (רא"ם), הולג מיזור הו. כי מ"ס יסיה מקר הולג  
 ימלוני, ע"כ נץ' נדר חמר (מ"ל): ט) וזה כמו וזה  
 (רא"ם): י) פ"י ארכוס לדם ומזהה למזרות רעה, כן  
 הו צממי: יא) פ"י ליש' ילו' יענשות ממנה נקעת כמו  
 שכיל לעצמות ממיינט קודם, וזה נך לרהי' שליהו מגוירטו  
 (רא"ם): יב) פ"י גולג לרהי' סיכר מנד נמננו סיכר  
 נומר-can, ומוכמי על כל מקום, צלפלג ה' מס פפרוצ' קודש ה'isa  
 זמץן וקודס זלטם, וזה ספק היממה, וזה נופל עליו כי גול  
 הקמעיל, מדצעה, והס פפרוצ' קודס טביס וקודס ציימת,  
 ספק ה' מה ה' מה (ג"א): יג) פ"י ממס יט' הוכמת  
 ג"ז, צלט מלמען קודס מירלון פ"י קודס קיימים לריחס,  
 יסיה וא ספק היממה, והס מלמען קודס סהויים לריחס, ספק  
 ירלון פמאות ט' ה'), עדין לול חילון, וזה זכ' פפרוצ'  
 ירלון (פמאות ט' ה'), עדין לול חילון, וזה זכ' פפרוצ'  
 תולדות השם והארץ בהבראם ביום  
 ישותה ה'. לעומת סגולס נגלו צילומון" (ד'–ה')  
 סגולס צס' צירוס (עמוקים כ"ט), סגולמר (טען כ"ז)  
 (ג') ביצה כ' וזה תלמידים, 33' חותמות כללו כל כספ  
 לרהי' שני תלמידים, ולמדך כלון סכעלום סוב' נגלו  
 כס' ח', (ס' ח' ראמ' כמו סכס' ח' פחומה נטעך קך  
 נטעכם פסחים נזירים חמוץ, ווע' 3' (גדרם צ'ו'ו'ד  
 כס' קענא צוחנוז זמן מוענאים (מעניאים) כמו י'  
 תחומיות שחת, וככ' לח' זלה סחומות מכל נדי'  
 יפיקוח נטעך נדיך דרכ' סס': (ס' טרם יהיה  
 אarrץ. כל טריס צבוקה לחן עד לול קוח (מיין),  
 יוניו למן קודס, וחינוי נפערלן' (לומר בעניטס סולב  
 סקדיס, חס מוכחים (ט'), (נעוד מהר'), כי נטעס  
 ירלון פמאות ט' ה'), עדין לול חילון, וזה זכ' פפרוצ'

אוצר החיים

וּר בָּהֵר

(ל') נוכח הנסיבות והמלחן נרלו ונומן כי "ה' לא כל המולדות סולנו כחנה, והם על ידי מלחמת קוטיילו מכמ' לא בכתם" למלומן מן הסבא. רלא מתי' לרלה מאטם, שלחוינו טמו'ן מליחו לי חות' ט' מון חמיה קיטילו טו' דמוקטס חיקם' "וה'", כי כהן חות' ט' ען חמיה נצברך ייטה זמקום פיכם' "וה'", ומכלול חמר זבה גדרה, לטעמ' זבה הטעמים ולחך. והמתבל זבה, חומין נגר שללה נא' צדרכו צולען נעלן קולוינם ובזה שקוראים נזרה מה רצונוקן, נול' מיפוי זה הקווונם בטורו, כן פק'ב' ט' ניביטן נגן אנטס וולך וזה מה מולדותיהם. רלב' לא ככמוני מויימת, כי מה ייטה מס' לח' יתמלח' נפער ווד' יעללה מן סל'ן וג'. רלב' נלומר פטוק

## אונקלום

לט בראשית ב בראשית

**בְּרָא אֱלֹהִים לְעֶשֶׂת:** פ שוי ד אֱלֹהִים לְמַעֲבֵד: אֱלֹהִים תְּוֹרַת שְׁפִיא

לקט בהיר רשי

סיו ניכרים נזם וליקוט ונכלה נס סתמה נקדמתה, והין לרואו ממר פסקות המכוג נל נלעון מי סנה, גס גרמאנ"ן ויל קפה זמן מכם מה המכוג על נצחות נצחת, כפל ומתקבב נצחי, כמו שמאורע נצח: (ז) אלה. כהמורות למלך:

אור החיים

כל שוטף גדול מזק כדין וככללו. וכן לדעת כי מוס נזכר הלא כיחסים חדס לנו חסר כטulos דבר כמשמעותו ידיק וסוד טולס טאוח שומר שצ'ם כי חדס שומר שצ'ם טיה ע"כ (ב"ר ב") ולחכינו קש שט צנו כי טאוח טיה סוכן ידיק גמור ולחכינו מכמ' נזקיים וכחזה נופל כדר נז' כהמץ שומר שצ'ם מוחלט וכו' נז' טס הדריכס וכו' וממש לנו פסקה טמייה שצ'ם מיטרעל ותפקידו צמג'יס כיו' שומיי שבתוון כלהמלה ז"ל (טמו"ר פ"ה) וכן. וכגס שכחנו למלקלת צפירותם פסקוק ויכולו כי שעתה כטulos כטulos כל צחק סקלה היו סמקוף וכישר צנעולם מהלך נטע נודק כי לא היה שכאצ'ם טיה כמkipos טהרה ימיס וטהר עדו' שטה ימיס יטה טהרה כל צחק ימיס וטהר עדו' שטה ימיס יטה שצ'ם מלחמת יוחיכו וויקיימטו וזה שטח ימיס מהרין. וכן לדעת כי מלחמות כתה' צטulos טיה

**ד. אללה חולdot וגו.** כבר ר' ליטו (ב' י"ג) סכלחוג חבל פטומו כל מקרלו לו גודעיניע. ולמה כי לאוות שקדם וכודעון כהמוג כי מהמר כי לאדרחים טיעטו נס בס חולות למוש למלוק כמוש וכראוב פרטיס קלחו זדרויכס ולמלחן מהר נס כן לאוות חיוט ולכוויל עז פירום כשולם. כרלה לדעת כי כוון כמקיים כoulos ווון

אור בחד

מלוקין ניוס הצעדיים סבבם ממען, וככל צו לולמו צגנו המהיריה הדרתית צויס מה' גל צמץ מהל עלי' יוס השכחה. ר'בר' פ' יוס ז' ר'בר' ס' קיימו סוד כטלה ימים. ר'בר' ס' נ' ר'לה ספכטן בערמו הייט צמא, שטפטעס זה מז�ת מלון, כדי טיפטלון יטלה במאיס, אלה יומם יומתו צויסקס, והס יימה קייז צויסקס. ר'בר' ווין הפליטוך צצוחה סט' יין ננד. ר'בר' ס'קוצ'יא' יטלהן חוריום וסבב הכל מה'. ר'בר' פ' ייל כל הרכמו מיויה, והס גדרך נבדקו.